

Darbas Gyvėja

Kai kurie BALF skyriai, parapijos ir talkininkaujančios draugijos dirba labai intensyviai. Kiti skyriai, dėl vasaros karščių, dar neišsijudino visu tempu veikti, bet baigia susiorganizuoti ir darbą intensyviai.

Daug skyrių, parapijų ir draugijų susiorganizavusių į vienetus, vieni kitiems talkininkaujančius, labai gražiai dirba sutartiną bendrą darbą. Didesnėse kolonijose veikia apskritys, kurias sudaro veiklieji apylinkės skyriai. Tos apskritys, kai tik galima ramiau posėdžiauti, jau šaukia skyrių susirinkimus, apkalba rūbų ir avalynės rinkimą, planuoja vėsesniam sezonui darbus. Moterys organizuojasi į mezgimo ratelius, vyrai savanoriai taiso sudėvėtus batus, moterys pataisinėja apdriskusius drabužius. Dar kitos grupės siuva vaikams rūbėlius. Gabesnieji veikėjai bizniui perina siuvelyklas, valgyklas, gauna paliktų drabučių, ypač vyriškų, pamestina kaina arba ir visai nemokamai.

Gasolino automobiliams gaunant kiek kas nori, žymiai palengvėjo drabužių surinkimas. Tas darbas žymiai paspartins.

Apskrities ar rajono posėdžiuose mūsų šalpos veikėjai dalosi patyrimais, vieni iš kitų mokosi. Apskrities veikėjai savo apylinkės veikimo sąlygas geriau pažįsta negu centras ar sandėlio žmonės. Dėl to apskrities veikėjai dalele darbo gali daugiau atlikti, ir atlieka.

Tiek centro, tiek sandėlio žmonės užversti darbais: siuntinėti spausdinius, priiminėti drabužius, palaikyti susirašinėjimą, ne tik su skyriais, bet visu pasauliu, kur bent vienas lietuvis yra reikalinga pašalpos. Tokiu momentu apskrities veikėjų talka labai pageidaujama. Apskrityse, kaip ir skyrių valdybose, o ypač rūbams rinkti komisijose veikia pasišventę, darbštūs, sumaniūs, energingi veikėjai, kurie savo žmones, savo apylinkę, savo darbo sąlygas geriausiai žinodami, darbus suplanuoja, gauti daugiausiai naudos mažiausiai energijos sunaudodami.

Surinktuosius, paruoštuosius drabužius ir avalynę veiklieji skyriai, parapijos, draugijos, pavieniai, ne vien lietuviai, bet ir kitataučiai siunčia į:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc.
Warehouse
101 Grand Street,
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-6203

Greater Boston United War Fund

Šiomis dienomis Greater Boston United War Fund perkelė savo kampanijos centrą iš 17 Court St., Boston, į First Corps of Cadets Armory, 105 Arlington St., kad užleisti tą vie-

VOL. XXX — No. 70.

TEL. SOUTH Boston 2680

ANTRADIFENIS (Tuesday) RUGSĖJIS (September) 18 D., 1945 M.

TEL. SOUTH Boston 2680

FIVE CENTS

Karo baisenybėms pasibaigus, milijonai žmonių dar tebėra ašarose, milijonai benamių, milijonai nedavalgę, milijonai be drabužių. Tik dabar šalpos įstaigų žmonėms pavyksta pamatyti tuos baisyuosius reginius! Čia buvo gražus miestas, sunkiai dirbančių žmonių išstatytas, dabar jo vietoj. — tik griuvėsiai. Vietoj linksmų žmonių — ašarose paskendę. Vienintelė viltis — mes amerikiečiai. Mes jiems teikiame pagalbą. Renkame ir siunčiame vaistus, medikamentus, drabužius, apsiavimą ir patalynę, kad gyvi išlikę galėtų pasauliui vėl būti naudingi. Kenčia šimtai tūkstančių lietuvių, jiems reikia greitos pagalbos. Kreipkitės ir į kitataučius, prašykite jų talkos. Rinkite ir siųskite drabužius, apsiavimą ir viską ką gaunate į United Lithuanian Relief Warehouse, 101 Grand St., Brooklyn, 11, N. Y.

Rusai Nušovė Amerikos B-29 MacArthur Pareiškė Griežtą Protestą Raudonieji Atsiprašė

Tokio, rugs. 17 — Rusijos kovos keturi lėktuvai nušovė Amerikos B-29 lėktuvą, kuris lėkė į Korėją atlikti gailėstingumo misiją. Gen. Douglas MacArthur tuojau pasiuntė sovietų Rusijos vyriausiai komandai "griežtą ir smarkų" protestą.

Raudonosios armijos viršininkai tuojau atsakė, apgailėstaudami "klaidos". Nei vienas iš dvylikos A-

ta Veteranų Administracijai būtinoms reikalams. Tačiau telephono numeris pasilieka tas pats, būtent, HUB 8600.

Red Feather Community Fund atsišaukia į visus žmones Didžiąjame Bostone, kad prasidėjus vėjui aukoti kiek išgali, nes reikalavimas pašalpų yra labai didelis ne tik namuose, bet ir karo nuteriuose kraštuose.

Didžiam Bostonui yra skirta kvota \$7,750,000, p. Michael T. Kelleher, kampanijos pirmininkas, atsišaukia į visus tą kvotą išpildyti su dideliu kaupu, kad galėtų patenkinti 1946 reikalavimus namuose ir karo frontuose.

merikos lakūnų nebuvo sužeistas, bet kada B-29 lėktuvo keturi motorai užsidegė, tai šeši lakūnai iš degančio lėktuvo išsoko su parašutais į jūrą. Kai gaisras buvo apgesintas, tai buvo įsakytas nusileisti ir B-29 nusileido Hammung lauke.

Amerikiečiai B-29 lėktuvu vežė maistą ir medikamentus į Alijantų karo kalinių stovyklą, kuri randasi Kinan, sovietų okupuotos Korėjos pakraštyje. Nusileidusieji lakūnai išbuvo jūroje nuo 4 iki 6 valandų, kol Korėjos žvejai juos rado ir paėmė.

Vokiečiai Padarę Rusijai Nuostolių Už 679 Bilijonus Rublių

Maskva — Rusijos vyriausybė paskelbė, kad vokiečiai padarę Rusijai už 679 bilijonus rublių.

Rusijos vyriausybė sako, kad vokiečiai sunaikino 1,710 miestų ir miestelių, daugiau kaip 70,000 kaimų ir 6 milijonus namų. Be to, vokiečiai sunaikinę labai daug ir kitokio Rusijos turto.

STREIKŲ BANGA AUTOMOBILIŲ INDUSTRIJOJ UAW Paskyrė 4 Milijonus Dolerių Kovai

Detroit, Mich., rugs. 17 pasireiškė prieš tokį reikalavimą. — Daugiau kaip 77,000 darbininkų General Motors, Chrysler ir Ford streikuoja. Darbininkus atstovauja United Automobile Workers of America (CIO).

Darbininkai reikalauja pakelti algas 30 nuošimčių už 40 valandų darbo savaitėje. Vadinas, reikalauja daugiau negu jie gaudavo karo metu už 48 valandas. Visos trys korporacijos bo.

United Automobile Workers of America paskyrė 4 milijonus dolerių kovai. Ford pranašauja, kad dėl streiko gal bus suvėluota metams automobilių gamyba.

Apskaičiuojama, kad dėl pakeitimo dirbtuvių iš karo į civilius darbus ir darbininkų su darbdaviais nesusipratimų dabar yra 210,000 darbininkų be darbo.

Japonai Pasidavė Hong Konge

Hong Kong, rugs. 17 — Japonijos militariai ir laivyno komandieriai formaliai pasidavė Hong Konge Anglijos Laivyno adm. Cecil H. J. Harcourt.

Japonijos karininkai, kurie buvo areštuoti ir laikomi kalėjime, buvo paleisti pasidavimo dokumento pasirašymui. Po to Japonijos karininkai turėjo atiduoti kardus ir buvo gražinti į kalėjimą.

Anglija pasižadėjo Hong Kong atstatyti.

Griežta Cenzūra Japonų Spaudai

Tokio — Gen. Douglas MacArthur įvedė griežtą cenzūrą Japonijos spaudai.

Žuvo 20 Karo Veteranų

Kansas City — Susidarius karo lėktuvui, toje nelaimėje žuvo 20 karo veteranų, kareivių ir karių.

Amerikos Lietuvių Kongresas Šaukiamas Chicagoje

(TELEGRAMA DARBININKUI)

Ketvirtadienio vakare, rugsėjo 13 d., Darbininką spausdinant, gavome šio turinio telegramą:

Amerikos Lietuvių Kongresas šaukiamas Chicagoj. Amerikos Lietuvių Taryba nutarė šaukti Visuotiną Amerikos Lietuvių Kongresą šių metų lapkričio 29 ir 30 ir gruodžio pirmą. Kongreso vieta Congress Hotel, Chicagoj. Tikslai pareikšti Amerikos Lietuvių vieningą nusistatymą, kad Lietuva privalo būti atstatyta kaip po laisva nepriklausoma ir demokratinė valstybė; padėti Lietuvai apginti savo teises būsimoje taikos konferencijoje. Subendrinti visų Amerikos lietuvių pastangas dėl demokratinės ir pastovios taikos įsteigimo pasaulyje. Smulkesni pranešimai netrukus bus paskelbti spaudoje.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA.

Audra Padarė 50 Milijonų Dolerių Nuostolių Floridoj

Miami, Florida, rugs. 17 mas dalykas, kad audra — Pereito šeštadienio naktį padarė daug daugiau nuostolių siautė baisi audra Floridoj.

Sunaikino Richmond Laivyno bazę; ir joje stovėjusius 366 lėktuvus sunaikino ir sudegino. Vėjas siautė 143 mylių greitumo per valandą.

Anksčiau buvo žinių, kad sužeidė 200 žmonių. Tačiau tos žinios neatitinka tikrovės. Vėliausios žinios paduoda, kad 50 jūreivių buvo sužeista. Kiek civilių žmonių sužeidė dar nėra tikrų žinių. Tik du žmones užmušė. Šimtai žmonių liko be namų. Audra sunaikino labai daug ne tik gyvenamųjų namų, bet nemažai ir dirbtuvių ir kitokių pastatų. Sunaikino labai daug javų, vaisių ir daržovių.

Apskaičiuojama, kad audra padarė 50 milijonų dolerių nuostolių. Bet gali-

Audra nukrypo į jūrą. Bet sakoma, kad ji gali grįžti ir pāliesti net pietinę Naująją Angliją.

Pažymėtina, kad šeštadienį po pietų ir Bostone buvo smarkus lietus, ir padarė nemažai nuostolių namų savininkams.

Lietuvos Pasiuntinybės Šveicarijoje Pareigūnai Lankė Benamius Lietuvius Austrijoje

New York (LAIC) — Benamiai lietuviai atsidūrę Austrijoje džiaugiasi, kad juos belanko Lietuvos pasiuntinybės žmonės iš Šveicarijos. Lietuviai labai laukia, kad juos aplankytų kas nors iš USA lietuvių.

Gen. MacArthur Įsakė Japonijai Pristatyti Turto Sarašą

Tokio, rugs. 17 — Gen. Douglas MacArthur įsakė Japonijos premieriui, pranešti joki klausimo. Gen. Douglas MacArthur Kuni laike penkiolikos dienų padaryti visų nuosavybių, turto ir rekordų, kuris priklausė alijantams ir buvo japonų užgrobtas ir kontroliuojamas dalinai ar pilnai, ir taipgi ašies ir jų pasekėjų turto sarašą. Jis taipgi pareikalavo, kad laike vienos savaitės japonai duotų atskaitomybę visų Suvienytų Tautų turto, kurį japonai turi užgrobę.

Pradžioje japonai nelabai skubinosi klausyti alijantų vyriausio komandieriaus gen. Douglas MacArthur įsakymų, bet da-

Gen. D. MacArthur

IVAIRIOS ŽINIOS

V. Išbandys Atominę Bombą Ant Japonijos Karo Laivo

Tokio, Japonija, rugs. 17. Jung. Valstybių Laivybos planuoja išbandyti atominės bombos veiksmus ant Japonijos 35,000-tonų karo laivo Nagato, kuris laikė 500 lėktuvų puolimą karo metu. Laivas Nagato bus nužentas 500 mylių tolumo į jūrą ir paskui ant jo bus išleista atominė bomba, kad būtų sužinoti tokios formos laivynas būtų būti pasaulio tvarkos ateityje.

Jung. Valstybių Laivybos nori sužinoti štai ką: ar toji bomba sunaikins

vieną laivą; ką gali padaryti daugeliui laivų; kokią efektą padarys vandenį.

Pranešimai iš Hiroshimos ir Nagasaki parodo, kad eksplozijos jėga kyla aukštyn ir nyksta, ne žemyn. Laivyno ekspertai mano, kad atominės bombos pavojingiausia išdava bus povandenij, kur dėl vandens spaudimo torpedos arba mina sudaro didžiausią efektą.

Kada bus daromas bandymas su atominė bomba ant Japonijos karo laivo, tai Laivynas pakvies ir spaudos atstovus.

Židinio salėje bei aikštėje galėjo žiūrėti rinktinio Yverdone visuomenė, tai antroji dalis buvo skirta visiems miesto gyventojams. Mat, tautos šventės proga buvo surengta tradicinė eisenos miesto gatvėmis. Lietuviai pabėgėliai toje eisenoje irgi dalyvavo. Yverdone miesto vadovybė lietuviams paskyrė garbingą vietą. Tuojuo kariusiomenės bei savivaldybės pareigūnų eisenoje žygiavo lietuviai. Tur būt pirmą kartą Yverdone gatvėse plevėsavo Lietuvos trispalvė. Bet ypač spalvingą, ir atmintiną grupę sudarė tautiniais rūbais apsirengusios lietuvaitės. Kur tik tremtiniai pasirodė, visur jie buvo sutinkami ir palydimi plojimais. Lietuvaičių dalyvavimas eisenoje sudarė tikrą dienos sensaciją. Tai nenuostabu, kad Yverdone miesto visuomenės būrelis įsteigė tam tikrą fondą mūsų tremtiniams remti. Pirmą dovana židiniui jau įteikta. Savo gražia elgsena bei kultūringumu lietuviai tremtiniai iš viso yra užkariavę Yverdone visuomenės simpatijas. Miesto savivaldybės pirmininkas savo prakalboje šventės aikštėje tatau viešai patvirtino.

PASIRODYMAS ŠVEICARIJOJE GYVENANČIŲ LIETUVIŲ

LAIC korespondentas iš Yverdone praneša — Yverdone apgyvendintieji lietuviai tremtiniai rugš. 1 d. — Šveicarijos autos šventės proga — pasirodė plačiai šveicarijų visuomenei lietuvių audies dainomis ir tautiniais šokiais ir susilaukė didžiausio pasisekimo. Nors ir gyvendami sunkiose sąlygose, pabėgėliai drąsiai prisidėjo prie gerio lietuvių vardo pagarsinimo Šveicarijoje.

kvartetas. Gilų ispūdį paliko taip pat vaikų choras, gražiai padainavęs kelias daineles. Chorų dirigentas, lygiu būdu tremtinių komiteto sekretorius ir laisvolaikio tvarkytojas gali pagrįstai didžiulis pasisektais rezultatais. Gausingi klausytojai dainininkams atsidėjo nesibaigiančių rankų plojimu. Židinio salė buvo išpuošta tremtinių dailininkų nutapytais paveikslais, tautinėmis vėliavomis ir Lietuvos valstybės ženklais. Visa tai dar labiau kėlė šventinę nuotaiką.

Kai eisenai pasibaigus tremtiniai grįžo į židinį, dainuodami lietuviškas dainas, juos ilgai lydėjo yverdoniški plojimai. O vakarą židinio salėje buvo surengtas pasilinksminimas, kurio metu, be šokių ir muzikos, tremtiniai pasiūlymą suveiku sąmojum, apdainuodami savo gyvenimą ir dienos įvykius bei išleisdami aktualijų "laikraštį".

Jau per ankstybesnį ankmyšį pas tremtinius būvau patyręs apie jų suanymą paminėti šveicarijos tautos šventę ir tuo adėkoti šveicarijų tautai už priglobimą. Šiam projektui įgyvendinti buvo ruošiami ruošiniamis, ir tai rugš. 1 d. Yverdone gatvėmis žygiavo didelis būrys lietuvių, nešusių eisenos priešakyje Lietuvos ir Šveicarijos vėliavas.

Po dainų publika buvo pakviesta į židinio aikštę, kurią vykusiai parenkė patys tremtiniai. Iš akmenukų buvo skoningai padirbdinti Vyties ženklas ir Šveicarijos vėliava, kuri taip pat plevėsavo aukštų eglų viršūnėse. Akordeonų garsų lydimo aikštėje pasirodė graškščios lietuvaitės, apsirengusios tautiniais rūbais. Jos puikiai pašoko kelis tautinius šokius, susilaukdamos nusipelnytų ovacijų. Žiūrovai tiek šokiais, tiek tautiniais rūbais stačiai žavėjosi. Šokėjų grupei sumaniai vadovavo p-lė A. S. Šalia visų kitų tremtinių su židinio komiteto priešakyje, pasišventusiai dirbo tautietės, per trumpą laiką pasiūdamos toki didelių tautinių rūbų kiekį. Visa šventė buvo gražaus ir darnaus pabėgėlių darbo išdava.

Į iškilmes buvo atvažiavęs būrelis lietuvių iš Cossonay ir Mollendruz darbo stovyklų.

15,000 Darbininkų Nubalsavo Užbaigti Streiką

Akron, Ohio, rugs. 17 — Daugiau kaip 15,000 CIO-United Rubber Workers dauguma balsų nubalsavo užbaigti streiką B. F. Goodrich kompanijos dirbtuvėse.

Streikas kilęs dėl netvarkingos padėties dirbtuvėse tos kompanijos šešiose dirbtuvėse.

Šveicarietis, Lietuvos Draugas

New York (LAIC) — Kūrimosi laikais daug Lietuvai yra pasidaravęs šveicarietis rašytojas profesorius J. Eretas. Pakviestas profesoriatu Kauno universitete, jisai gerai išmoko lietuvių kalbą, vedė lietuvių ir nuosirdžiai talkininkavo Lietuvos kultūriniam gyvenime. Okupavus Lietuvą bolševikams, profesorius su šeima persikėlė į Šveicariją, kur Bazelyje gavo gimnazijos mokytojo vietą.

Šalia savo tiesioginio darbo, spaudoje ir kitur, profesorius teberemia Lietuvos reikalus.

Cpl. Peter Verachuur neturi jokio reikalo abejoti, kad jo gasolino stotis reiktų atstatyti. Jo žmona, čia pat matoma, visą laiką tvarkė su darbininkais biznį ir biznis eina pilnu tempu.

KUN. KRUPAVIČIUS NUO 1942 BUVO NACIŲ KALĖJIME

New York (LAIC) — Kūrimosi laikais daug Lietuvai pasidaravęs ir turis nemažų nuopelnų pravedant žemės reformą Lietuvoje, kun. M. Krupavičius tebėra gyvas, Vokietijoje. Jį naciai iš Lietuvos išdeportavo 1942 m. gruodžio 5 d. už tai, kad jisai, draugė su buvusiu Lietuvos prezidentu Dr. K. Griniu, protestavo prieš vokiečių žiaurumus ir neteisėtumą, prieš mindžiojimą Lietuvos valstybės teisių. Iš pradžių kun. Krupavičius naciai laikė Eitkūnių kalėjime, paskui — per devynius mėnesius viename Tilžės gestapo pastate, kol pagaliau išgabeno gestapo priežiūron į Regensburgą. Šių metų balandžio 25 d. amerikiečiai tas sritis išvadavo, kartu ir kun. Krupavičius iš gestapo "globos" ir nuolatinių pavojų.

Taip gi remia ir Varšuvos valdžios ir kitos dvi sovietų Rusijos palaikomos respublikos.

Jugoslavijos reikalavimus užsienių ministerių konferencijoj turėjo referuoti tos valstybės užsienių ministeris Ivan Subasitch, bet jis "susirgęs". Maršalo Tito priešai sako, kad tai yra tik "diplomatinė liga".

Italija, susirūpinusi dėl Amerikos ir Anglijos planų, kad jos ginčijamos kolonijos turi būti Suvienytų Tautų globoje, perstąys savo pažiūras ir reikalavimus.

Yra speliuojama, kad dėl Jugoslavijos ir Italijos reikalavimų gali kilti labai daug ginčų penkių didžiųjų valstybių — Jung. Valstybių, Anglijos, Rusijos, Prancūzijos ir Kinijos ministerių konferencijoj.

UNRRA Reikalauja \$1,900,000,000

Washington, D. C. — Herbert H. Lehman, UNRRA administratorius, reikalauja iš Senato užsienių santykių komisijos, kad rekomenduotų Kongresui paskirti \$1,900,000,000 šalpos ir atstatymo reikalams.

Lietuviai Europoje Organizuojasi

New York (LAIC) — Karo išblokšti iš tėvynės lietuviai R. K. kunigai Vakaru Vokietijoje susibūrė į Lietuvii Katalikų Kunigų Sąjungą. Savo veikima, matyt, pradėjo tik šių metų rugš. mėnesį. Laidiną sąjungos valdybą sudaro prel. K. S. Šaulys — pirmininkas, nariai: Kauno Tarpdiecinės kun. seminarijos dvasios vadovas kun. V. Balčiūnas, tos pat seminarijos prokuratorius Pov. Juknevičius, visuom. veikėjas kun. V. Bagdonavičius, buv. "Žemaičių Prietelio" redaktorius kun. F. Gureckas ir Kauno arkivyskupijos notaras kun. Ant. Šidlauskas.

Italijos - Jugoslavijos Sienu Klausimas Londono Konferencijoj

Londonas, rugs. 17 — Šiandien Jugoslavijos Tito valdžios atstovai įteikia penkių didžiųjų valstybių užsienių ministerių tarybai savo reikalavimus, kad Jugoslavijai pripažintų Trieste, Fiume ir kitas Italijos teritorijas. Kaip žinoma, Rusija remia Jugoslavijos valdžios reikalavimus, nes toji valdžia yra pilnoje Maskvos įtakoje.

NEMAŽAI ŽEMĖS LIETUVOJE DIRVONUOJA

New York (LAIC) — Maskvos šaltiniai praneša komisarų pageidavimą, kad Lietuvoje šiemet būtų įvykdyti, nemaži Lietuvos plotai visvien pasiliktu bedirvonuoja. Dirbamos žemės Lietuvoje buvo prieš šį karą 2,735,900 hektarų, gi įskaitant Vilniaus sritį — žymiai daugiau.

Nepriklausomoje Lietuvoje ūkininkai pasiūlymą darbštumu ir buvo padarė didelę pažangą, ypač gyvulių ūkio srityje. Dabar, Lietuvoje, plečiant komunistinių dvarų sistemą, ūkinis gyvenimas turės neišvengiamai smukti. Tą rodo statistikos duomenys. Pavyzdžiui, paskutiniaisiais metais prieš šį karą — 1939 — keturios Baltijos valstybės (Suomija, Estija, Latvija ir Lietuva) teturėdamos tik 11 mil. gyventojų, savo užsienio prekyba net 72,000,000 dolerių pralenkė Sovietų Rusiją, turinčią 170 mil. gyventojų ir valdančią septintą dalį viso pasaulio.

Pagaliau, ir šis karas parodė komunistinio ūkio silpnumus: Sovietų Rusija išsilaukė tik dėka Amerikoniškojo lend-lease. Kaip žinome, Rusijoje stokuoja net tokių paprasčiausių dalykų kaip adatų, siūlų ir tt.

Prezidentas Grįžo į Baltuosius Rūmus

Washington, D. C., rugs. 17 — Prez. Harry S. Truman vakar grįžo į Washingtoną iš savo namų, kur jis aplankė savo motiną. Sugrįžęs turės išspręsti labai daug svarbių problemų, kurios šiomis dienomis susidarė.

Viena svarbiausių problemų, tai darbininkų su darbdaviais nesusipratimai. Taipgi jis turi užbaigti savo administracijos pakeitimo planus.

Prez. Truman grįžo tuo pačiu lėktuvu C-54 iš Misourio.

Pasmerkė Rusijos Darbininkų "Unijas"

Šiomis dienomis George Meany, Amerikos Darbo Federacijos išdinininkas, kuris dabar yra Anglijoj ir dalyvauja naujos planuojamos tarptautinės organizacijos suvažiavime, pareiškė, kad ADF nesidės prie tokios "organizacijos", kol joje bus tokių unijų atstovai, kaip Rusijos pasiūstieji.

George Meany aiškiai

pabrėžė, kad Rusijos darbininkų unijos yra valdžios kontroliuojamos ir išnaudojamos. Rusijos darbininkai neturi pagrindinių žmogaus teisių. Todėl ADF negali pripažinti Stalino "darbininkų atstovų".

Sovietų Rusijos atstovas Arasov pareikalavo, kad Meany atšauktų pasakytus žodžius prieš Rusijos atstovus. Bet Meany atsakė tai padaryti. Arasov įteikė protestą.

Visiems yra žinoma, kad Rusijos darbininkai neturi jokios laisvės. Jie yra raudonųjų valdžios pilnoje kontrolėje.

Mirė Kun. K. J. Matulaitis

New York (LAIC) — Iš Lietuvos gauta žinia, kad tenai mirė kun. Kaz. J. Matulaitis, Londono lietuvių bažnyčios statytojas. Velionis buvo 77 metų amžiaus, aukštuosius mokslus buvo baigęs Šveicarijoje, Friburge. Rašinėdavo į lietuviškus laikraščius, o 1914 - 1918 m. gyvendamas Londone, daug prisidėjo prie Lietuvos atkūrimo darbui.

Dabar Londone klebonauja jo giminaitis kun. Dr. K. Matulaitis.

Amerikiečiai Areštavo Filipinų "Prezidentą"

Tokio — Amerikos karo štabas areštavo José Laurel, būvusį japonų paskirtą Filipinams "prezidentą" ir jo sūnų.

Amerikiečiai Išgelbėjo Tojo Gyvybę

Tokio — Amerikos karo gydytojai sako, kad Tojo gyvybei nebėra pavojaus. Jis esąs labai dėkingas J. V. armijai už jo gyvybės išgelbėjimą.

Amerikos Lietuvių Tarybos

delegacija šiomis dienomis lankėsi Washington, D. C. Delegacija patyrė, kad Amerikos valdžios nusistatymas Nepriklausomos Lietuvos atžvilgiu nėra nei kiek pasikeitęs.

Amerikos Lietuvių Taryba Nusprendė Šaukti Visuotinį

AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMĄ. Seimą numatoma šaukti š. m. lapkričio antroje pusėje.

Apie Visuotino Seimo susaukimo vietą bus pranešta papildomai.

Who's rocking'em back on their heels for OLD GOLD cigarettes?

IT'S FRANK SINATRA!

Every Wednesday Night CBS Network
...a great star in a great new show!

9 P.M. WEEI

VAIKŠCIOJA ORU

Su augę žmonės, nešiodami gerus, su Arch įrengimu čėverykus, vaikščioja taip lengvai, kaip oru.

AEROTRED SHOES

Galite užsisakyti prisiūsdami mierą, ilgį ir plotį (size) ir Ration Stampą ir tuojaus gausite čėverykus C. O. D.

Taipgi parduodu ant užsakymo pritaikytus gerus Arch Plasko čėverykus, padirbtus su daktaro užtvirtinimu, kurie yra labai geri ir kainą žema.

W. Yurkevicius

W. YURKEVICIUS
P. O. BOX 63
MONTELO, MASS.

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published every Tuesday and Friday except Holidays such as New Year, Good Friday, Memorial Day, Independence Day, Labor Day, Thanksgiving and Christmas

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918

SUBSCRIPTION RATES:		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$4.00	Amerikoje metams	\$4.00
Domestic once per week yearly	\$2.00	Vieną kart savaitėje metams	\$2.00
Foreign yearly	\$5.00	Užsieny metams	\$5.00
Foreign once per week yearly	\$2.50	Užsieny 1 kart sa-tėj metams	\$2.50

DARBININKAS

886 West Broadway, South Boston, Mass Telephone SOUTH Boston 2680

Ar Jau Užteks Prityrimo?

Britų vyriausybės narys Dr. Lasky ("anglas" slaviška pavarde) pareiškė, kad kapitalizmas savo dienas jau atgavęs ir išmušė valanda socializmui įsigyventyti. Dr. Lasky lyg ir privengia tiesioginiai pasisakyti: nė žodeliu neprisitaria apie komunizmą. Tai per daug kietas žodis britams suvirškinti. Su juo reikia dar palaukti. Socializmas daug prieinamesnis. Kiek apsidairius, jau galima su juo viešumon išeiti. Ir išeita. Kiek luktelta: koks bus pasaulis išpūdis dėl tokio pareiškimo? Išpūdis nieko sau — didelio triukšmo nesukėlė. Gal kiek nusistebėta, tai ir viskas. Socializmas tai socializmas. Ypač Anglijoj jis pertoli nenuėis. Dabar jau tokia susidarė nuotaika, kad bet kas pakentama, by tik ne komunizmas bei bolševizmas.

Padarius tokį žvalgybinį žygį, britų vyriausybė turmu atskleidė ištisą savo vidaus reikalų programą ir štai ką pareiškė: būtų labai gera ir pageidaujama, ir ne tik pageidaujama, bet būtina, kad Amerika paskolintų Britanijai ot tokį mažmožį kaip 3, o kad ir 6 bilijonus dolerių karo sunaikintai britų imperijai atsistatyt. Suma ne taip jau didelė turtingajai Amerikai iš kišenius ištraukti. Bet kai jau kalba eina apie paskolos gražinimą, tai ta suma pasidaro perdidelė suvargintai Britanijai atiduoti. Pagaliau, kam čia ilgai ir tūščiau derėtis? Reikia tik pažvelgti į nepertoliausią praeitį — pirmąjį pasaulinį karą. Ir tuomet Amerika į žmonėmis ir pinigais pusėtinais parėmė ir galų gale laimėjo. Ir tuomet nuvarginta dėl karo Britanija neapėjęgė skolos gražinti. Ar tai suardė dviejų šalių santykius? Nėkiek. Pradžioje kiek pasikarščiota, paskui viskas pamiršta. Kam čia pyktis dėl tokio mažmožio, kaip viens kts bilijonas dolerių?

Žodžiu, atrodytu, kad viskas tvarkoj. Išnaudotojas ir išnaudojamas. Prieš pradėdant biznį, pas vieną kapitalas, pas kitą prityrimas. Bizniui pasibaigus, roles keičiasi: išnaudotojas įsigyja kapitalą, išnaudojamajam tenka prityrimas. Bet šiuo kartu ar tik nebus išskrypta iš bendros taisyklės. Dėdė Samas dar nevisai išėikvojo savo kapitalą, o jau pradeda įsigyti prityrimo. Dalykas toks, kad Prez. Truman, išgirdęs apie Anglijos planus, gal nediplomatiškai, bet labai sveikai ir teisingai pareiškė, kad būtų pilniausia kvailystė, jei mes savo pinigais įgyvendintume Anglijos socializmą.

Pasirodo, kad Dr. Lasky neapdairiai išsišoko. Sugadino sau biznį, nes ne tik Prez. Truman pašiepė Anglijos vyriausybės užsimojimą, bet ir kai kurie kongresmonai nužiūri, kad dabartinė britų vyriausybė ant socializmo nesustos, nes prisiūstas čia paskolos išrūpinti Lordas John Maynard Keynes esąs komunistas. Lyg atrodo, kad Dėdė Samas šiuo kartu tampriau užriš savo kišenių.

Lietuviškojo Pasaulio Naujienos

1. Lietuvių Belaisvių Padėtis

Tarpe daugelio tūkstančių Lietuvos piliečių, pasitraukusių į užsienį nuo raudonojo rusų teroro, yra didelis lietuvių, kurie per prievartą ir apgaule buvo vokiečių sumedžioti ir nuvaryti į vokiečių armijas darbo batalijonus ir priešlėktuvinę apsaugą. Kas neatsimena kaip vokiečiai Lietuvoje 1943 ir 1944 metais medžiojo lietuvius — vyrus ir jaunas moteris — tai kryžkelėse, tai mūgėse, ir net prie bažnyčių. Banga neapykantos vokiečiams ir slaptai veikusio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto protestai bandė pastoti kelią tam vokiečių barbarizmui. Koks skaičius lietuvių nukentėjo dėl to vokiečių brutalumo, dar nesužinota. Sumedžioti vyrai buvo įvaryti į vokiškas

uniformas ir priversti griovius kasti. Dabar tos nekaltos aukos yra belaisvių tarpe drauge su vokiečiais belaisviais. Lietuvių, latvių, estų, lenkų, rusų, čekų, vengrų ir kitų civilių belaisvių padėtis okupuotos Vokietijos stovyklose yra tiesiog tragiška: jie, traktuojami Alijantų kaip karo belaisviai, kenčia moralinį skurdą, bet drauge jie dar kenčia fizines kančias dėl vokiečių žveriškumo — mat lietuviai kaip ir kiti retai kame tėra atskirti nuo vokiečių. Tuom dar jų kančios nesibaigia: ten, kame juos ir skiria nuo vokiečių, vietoje patalpinti į atskiras stovyklas — patalpina drauge su rusais. Vienas tremtinys apibūdino belaisvių padėtį, sakydamas: "Ypačingai traginga būklė karo belaisvių, kurių vargai kai kuriuose lageriuose prilgy-

Karui siaučiant ir darbininkų trūkumą jaučiant, Springfield, Ill., parko oficialai negalėdami gauti darbininkų nupiovimui žolės, jie paleido 600 avių ganytis tame parke ir jos puikiai nupiovė parko žolę. Miestas sutaupe \$4000 ir dar uždirbo ant aviųvilnų \$1200.

sta pragare esančius."

Jiems yra draudžiama susirašyti su giminėmis; jie neprieinami, lyg atskirti nuo pasaulio. Siuntiniai jų vardu nepriimami. Vargas netekusiems tėvynės! Aiškinama, kad būk Alijantai susitarė vienas kitam padėti tremtinius ir belaisvius repatrijuoti. Lengva repatrijuotiems, kurių tėvynė išlaisvinta per Alijantų pergalę, kaip norvegų, danų, olandų, belgų. Bet kaip galima verstigrįsti tuos nelaiminguosius, kurių tėvynės Alijantų pergalė dar nepasiekė? Tokis Alijantų susitarimas negali liesti lietuvių, latvių, estų, nes Lietuva, Latvija ir Estija buvo sovietų pavergtos, sulaužant tarptautinius nuostatus ir galiojančias sutartis. Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės tebesiskaito nepriklausomas, juridiniai imant, ir todėl lietuviams ir jų kaimynams negali būti taikomas Jaltos susitarimo posmas. Kiek yra žinoma, bent Amerika, Anglija ir Prancūzija yra pasisakiusios, kad jos nesutiks repatrijuoti lietuvius, latvius ir estus prieš jų individualiai pareikštą valią. Faktas, kad ne tik lietuviai, latviai ir estai atsisako būti gražinami namo, kolei jų tėvynės tebėra rusų dominuojamos ir brutališkai valdomos, — bet ir lenkai ir net rusai yra apimti baimės pakliūti į tironišką bolševikų sukurtą baudžiavą.

Pasipiktinusio pasaulio akys dabar nukreiptos į rytus, kame šiaurės milžinas savo imperializmą ir totalitarinę diktatūrą bando pridengti demokratizmu ir Atlanto Charterio priejuosta. Laikas jau susiprasti, jeigu jam tikrai rūpėtų būti demokratiškųjų ir civilizuočiųjų tautų draugijoje.

2. Baltijos Pabėgėlių Švedijoje Klausimas

Švedų vyriausybė išdėstė viename pranešime nutarimus, padarytus Švedijoje gyvenančių Baltų pabėgėlių klausimu. Taikant šiuos nutarimus svetimosios šalies kontrolės tarnyba turi pranešti visiems šiems pabėgėliams — arba jų gyvenamų stovyklų viršininkams — kad jie visiškai nemokamai gali grįžti į savo kraštą: rusų oficialiu pareiškimu jie bus gražinti į savo gyvenamąs vietas. Norintieji grįžti turės pranešti tai

policijai arba stovyklos viršininkui. Švedų įstaiogos reiškia norą, tačiau nenumatydamos jokios prievartos, kad pabėgėliai grįžtų į savo tėvynę. Jos pabrėžia jau galiojančius nuostatus ir draudžia daryti bet kurį spaudimą į pabėgėlius, kad įtikinti juos negrįžti. Negyvenantieji stovyklose turi susilaikyti nuo bet kokios politinės kontrolės tarnybai apie visus šių nuostatų nesilaikymo atsitikimus.

Šio pareiškimo svarbiausias elementas yra aiškiai išreikštas noras, kad pabėgėliai grįžtų į trijų Baltijos sovietų respublikų teritoriją. Niekada anksčiau Švedijos vyriausybė nebuvo užėmusi taip aiškios pozicijos šiuo klausimu, kuris be abejo yra jautriai rusų - švedų santykių punktas ir duoda pretekstą skaitlingiems sovietų spaudos puolimams. Švedai mato Maskvos nervingumą, kur atrodo, baltų pabėgėlių gražinimas daromas prestižo klausimu.

ANOJ PUSĖJ DUNOJĖLIO

Anoj pusėj Dunojėlio Pievelė žaliavo, Stovėj pulkas mergužalių Ir liūdnam dainavo. Nedainuokit, mergužėlės, Tų liūdny dainelių, Negraudinkit man širdelę, Jaunam kareivėliui. Kai aš jojav į karužę, Laimės neturėjau, Pirmutinė man kulkelė širdelę pervėrė. Stovi, stovi žirgužėlis Ant lauko nuliūdes, Guli, guli kareivėlis Kraujuose paplūdes. Eikš, žirgeli juodbėrėli, Ką aš tau sakysiu, Aš ant tavo kamanėlių Laiškelį rašysiu. Parašysiu aš laiškelį, Aukso raidužėlėms Ir prispausiu antspaudėlį — Rūtų vainikėlį. Stovi, stovi žirgužėlis Kamanom pamautas, Guli, guli kareivėlis Ant lauko nušautas. Bėk, žirgeli juodbėrėli, Į savo šalele, Pažins, pažins sesytėlė Tave juodbėrėlį. Vai kas pašers juodbėrėlį Švarioms avizėlėms? Kas pagirdys juodbėrėlį Tyru vandenėliu? Pašers, pašers tėtuzėlis Švarioms avizėlėms, Ir pagirdys motinėlė Graudžioms ašarėlėms. Pritruks, pritruks tėtuzėliui Gailių ašarėliu, Pritruks, pritruks tėtuzėliui Švarių avizėliu.

Švedų vyriausybė nevaržė labai liberalios politikos, taikomos visų tautybų pabėgėliams, ligi momento, kai buvo nusistatyta ištremti nacių karo nusikaltėlius, oficialiai pripažintus "žmonėmis, kurie savo baisiais nusikaltimais sukėlė prieš savo žmonijos sąžinę". Naudojamiesi svetingu priėmimu, teikiamu visiems, kurie, jausdami pavojų savo gyvybei ar laisvei, atvykdavo prašyti švedų vaisingumo, skaitlingi trijų respublikų piliečiai kėlėsi per Baltiją 1944 m. vasarą ir rudenį, kai rusų spaudimas užtvindė pozicijas Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje.

Klausimas liečia iš viso apie 30,000 baltų, kurie, bėgdami nuo vėl pajudėjusio fronto, kaip įmanydami veržėsi į bet kokius laivelius ir pasiekė Švedijos krantus arba Gotlando salą. Dešimtyms laivų nuskeno rudens audrų metu, pražudydami šimtus nelaimingųjų, kurie tikėjosi rasti prieglaudą palaimintoje Švedijoje. Tūkstančiai kitų mėgino taip pat palikti savo kraštą, bet, trūkstant laivų, liko baltų pakrantėse.

Tarp tų 30,000 baltų tepriskaičiuojama tik kelias šimtus lietuvių ir 5,000 latvių. Iš 25,000 estų reikia išskirti 5,000 Estijos švedų grupę, tai yra, beveik visa švedų kolonija, įsikurusi Estijoje viduramžių pabaigoje, tuo garbingu metu, kai Baltija buvo tik švedų ežeras. Ši žvejų grupė, praėjusios didybės laikotarpio liekana, buvo perkelta į Švediją 1944 metais vokiečių ir švedų įstaiogoms susitarus. Švedų vyriausybė nerorėjo likti abejinga tos mažos grupės likimui, kuri amžių bėgyje užsispyrusi laikėsi savo gimtosios kalbos ir kuri buvo patekusi į galutinio dekadanso pavojų, jei karo audros būtų turėjusios kristi ant jos dar kartą. Ji paėmė ją savo globon ir suorganizavo jos perkėlimą, bet 25,000 kitų baltų atvyko savo priemonėmis, negalėdami atsistumti ir pavojus, kuriuos esame nurodę.

Vos tik ši nelaimingoji minia išlipo Švedijos teritorijoje, tuoj prasidėjo gyva polemika. Antisovietiškieji švedų sluoksniai matė šioje emigracijoje aiškiausią gaivališką baimės pavyzdį, kurios buvo apimtos ištisos tautos, matydamos perspektyvoje,

grįžtantį bolševistinį režiimą. Iš savo pusės, komunistų organas "Ny Dag" pradžioje pareiškė, kad tai būvusi tik maža germanofilų bendradarbių ir baltų nacių klika. Bet pasidarė aišku, kad paprastai klikai pabėgėlių buvo per daug, ir kad, iš kitos pusės, jie daugumoje grįžti tuoj po galutinio jų tėvynės išvadavimo ir kai sovietinio režimo atstatymas busias pradėtas vykdyti.

Tačiau savaitės bėgo baltų pabėgėliams nerodant noro grįžti į jų išvadotaisias respublikas. Rusai kaltino mažą fašistų grupę, esą ji daranti spaudimą į pabėgėlių daugumą, siekdama sutrukdyti jų grįžimą. Sovietų spauda taip pat kaltino švedų vyriausybę, esą ji toleruojanti ir net favorizuoianti autentiškų nacių grupės veiklą, kuri pasinaudoma pabėgėlių masės nežinojimu tikrų sąlygų išvaduo-toje tėvynėje, varė Goebelso vertą programą. Tikrumoje, baltų intelektualų grupė ilgą laiką leido spaudos biuletinį, skirtą vokiečių padarytiems nusikaltimams, kurie, besitrukdami, išžudė ir deportavo tūkstančius baltų. Tačiau šis biuletinis priėmė taip pat tokio rimtumo faktus sovietų armijai ir administracijai, kuri esą leidosi iki pikčiausių žiaurumų atkarautose respublikose. Švedų spauda reguliariai skelbė šią tamsią žiaurumų kroniką, kuri, aišku, darė blogiausią įspūdį Švedijos visuomenei ir pratino ją žiūrėti į rusus, kaip į taip pat baisesius ir piktadarius, kaip ir vokiečius.

Klausimas greit pateko diplomatinėn plotmėn. Rusų taikomu metodu Baltijos kraštuose kaltinimų sunkumas ir švedų spaudos komentarai, ironizuoją baltų neskubėjimą grįžti į savo kraštą, neleido Rusijai ilgai likti indiferentiškai. Buvo be abejo padaryti diplomatiniai demaršai ir baltų biuletinis dingo. Vėliau sužinota, kad rusų valdininkai pe-reisią baltų stovyklas, radogindami juos grįžti į savo kraštą. Šia proga p. Guenther, švedų užsienių reikalų ministeris, pareiškė parlamente, kad Švedija pripažįstanti trijų Baltijos valstybių būvusių ne-

priklausomų iki 1940 m. aneksija ir laikanti jos gyventojų sovietų piliečiais. Čia reikia pažymėti, kad Anglija ir Jungtinės Valstybės tuo klausimu tiek nepadarė: baltų diplomatų, akredituotų Londone ir Vašingtone, tebesinau-doja savo privilegijomis.

Tačiau Maskva tuo nepa-riklause darbo klasėms, sitenkino ir rusų spauda atnauino savo puolimus prieš Švediją ir prieš baltų "fašistus". Stockholmo politiniuose sluoksniuose neslepiamas klausimo rimtumas, kuris vaidina pirmąją rolę rusų - švedų santykių raidoje. Rusai nori, atrodo, kad Švedija, reikalui esant, jėga priverstų baltų pabėgėlius išvykti iš krašto. Bet Stockholmo vyriausybė nenusileis niekada tokiam reikalavimui ir visada atsisakys prievartą pavartoti, kad privertus grįžti tūkstančius nelaimingųjų, kurie tam priešinasi, ir kurie, be to, labai lengvai rado vietos Švedijos darbo rinkoje.

Pačiu paskutiniu metu Rusų pasiuntinybė Švedijoje patalpino visuose laikraščiuose skelbimą keturiomis kalbomis (švedų, rusų, estų, latvių), nurodanti baltams rinkimosi vietas, į kurias jie turėjo atvykti, kad būtų repatrijuoti. Tuo pačiu metu pabėgėliams buvo išsiuntinėta daugybė asmeniškų laišku, vaizduojančių naujas sąlybas rytiniame Baltijos pajūrvie ir raginančių ten grįžti. Tos kampanijos rezultatas buvo menkas. Tuo klausimu laikomasi didelės diskrecijos, bet iš trisdešimt tūkstančių pabėgėlių, tik mažiau

Tęsinys 5-tame pusl.

Kam Rūbus Atiduot?

Kandims, ar Nukentėjusiems?

Kiekvieno šėpoje yra drabužių, kurių niekad nevilkesime, nors manoma, kad dar juos reikės naudoti. Jais minta kandys. Geriau tuos drabužius pasiūskime į

United Lithuanian Relief Warehouse, 101 Grand Street, Brooklyn 11, New York.

THE MEDICAL SOCIAL WORKER, such as the Red Cross is now recruiting for its rehabilitation work with wounded fighting men, is typified here in a scene from "Pride of the Marines," a story of Guadalcanal. Rosemary DeCamp is cast as Virginia Pfeiffer, the trained hospital worker whose understanding aids the blinded Marine, Al Schmidt, played by John Garfield, to face a seemingly dark future with courage and optimism.

"DARBININKO" JUBILIEJINIS KONCERTAS

Sekmadienį, Spalių-October 21 d., 1945

So. Boston High School Auditorijoje, G Ir Thomas Park, So. Boston, Mass.

Programą išpildys San Carlo Operos artistė Birutė Ramoškaitė, muzikas Povilas Sakas su savo grupe, muz. V. Stasevičius su Providenciečių grupe ir kiti. Programa prasidės lygiai 3 val. p. p. Įžanga su taksais \$1.20 ir \$1.80.

NUOŠIRDŽIAI VISUS KVIEČIAME DALYVAUTI.

Springfield, Mass., Vyskupijos DEIMANTINIS JUBILIEJUS

1870 - 1945 m.

Tęsinys

3. Sv. Pranciškaus Parap., Athol, Mass.

Gražiais kalneliais apsuptame Tully ir Millers upių slėnyje randasi Atholio miestelis, kuriame pradėta apsigyventi nuo 1835 m. Pirmasis šv. mišias katalikams čia atliko kun. Jokūbas Fitton'as 1846 metais. Pirmoji katalikų parapija šv. Katrynos vardu, čia organizuota 1882 m.

Lietuviai šiame miestelyje pradėjo apsigyventi apie 1890 m., kurių dvasinius reikalus ap rūpindavo lietuvių kunigas iš Worcesterio. Kun. Pranciškus Meškauskas rudenį 1913 m. čia įsteigė parapiją ir pradėjo laikyti pamaldas Aušros Vartų draugijos salėje, pats apsigyvendamas menkoje lušnelėje, kaip laikinoje klebonijoje. Už poros metų atkeltas klebonauti kun. Aug. Petraitis uoliai pradėjo darbuotis ir 1920 m. pastatė puikią mūro bažnyčią ir šale jos nupirko kleboniją. Laikė savą energingą darbuotės jis pastatė parapiją ant tvirtų pamatų dvasinėje, medžiaginėje ir lietuvių srityse. Išvažiudamas klebonauti į šv. Kazimiero parapiją, Worcester, Mass., dėka dosnių parapijiečių, atmokėjo visą čionykštės parapijos skolą.

Liepos mėn. 7 d., 1929 m. čia atkeltas klebonauti kun. Andrius Daugis, bet dėl silpnos sveikatos neilgai klebonavo. Jį vėliau keletą mėnesių pakeitė administratorius kun. J. J. Bakanas.

1930 m. rudenį pradėjo klebonauti kun. Pijus Juraitis, ankščiau kunigavęs Petrograde, Maskvoje ir Ufoje — Rusijoje. Rūpestingai tvarkydamas parapiją padarė daug pagerinimų: pagrindiniai pertaisė kleboniją, įtaisė modernišką garadžių, nupirko brangių bažnytinį varpą, ypatingai parūpino daug naujų bažnytinių rūbų ir tt. Visa parapijos nuosavybė šiandien vertinama apie \$80,000.00. Parapijoje randasi 250 šeimų, arba 920 sielų ir 10 įvairių draugijų. Parapijos mokyklos nėra. Čia reikia pažymėti, kad beveik visi Atholiečiai yra atvykę iš vienos Lietuvoje — Vabalninkų parapijos. Tai retenybė išeivijoje!

4. Sv. Kazimiero Parap., Westfield, Mass.

Ši nedidelė parapija įsteigta rūpestiu ir uoliu pasidarbavimu kun. Konstantino A. Vasiliausko - Vasio kovo 22 d. 1915 metais. Turi savo gražią bažnyčią, pašventintą gruodžio mėn. 9 d., 1917 metais, erdvią ir patogią kleboniją prie 12 Casimir St. Parapijinės mokyklos nėra. Pati parapija mažutė, vos 130 šeimų, arba 600 sielų. Joje randasi 10 katalikiškų draugijų, kurios visuomet uoliai ir duosniai remia visus parapijos reikalus. Šv. Kazimiero draugija yra didžiausia iš visų, — turi daug narių ir nuosavią gražią erdvią salę, kurioje įvyksta beveik visi parapijos renginiai. Visa parapijos nuosavybė įvertinama apie \$100,000.00. Joje klebonavo kun. K. A. Vasys, kun. Kost. Strimaitis, kun. S. J.

Šie Rusijos vaikai buvo atvykę su rusų prekybos laivais į Ameriką. Jie laivui iškraunant medį šioje šalyje dirbo prie iškrovimo ir atgal krovėsi lend-lease Amerikoj gamintas prekes. Jie vaidino studentų roles, bet tai buvo karo našlaičiai. Jie buvo atvykę Jan Tomp laivu, Adak uostė.

Vembrė ir dabartinis kun. Vincas Puidokas, 1931 m. Amerikon atvykęs iš Kauno vyskupijos.

5. Išsimėtę Lietuviai

Be minėtų šios vyskupijos 4 parapijų, daug mūsų tautiečių yra apsigyvenę ir kituose miestuose, bei miesteliuose, pav. Springfield, Holyoke, Easthamptone, Northampton, Amherste, Sunderlande, Florence, Pittsfielde, Greenfielde, Clintone, Gardneryje, Fitchburge ir kitur. Daugelis jų yra išsikirsę po nedidelius ūkis — farmas. Taigi tų visų "išsimėčiusių lietuvių" priskaitoma apie 5,000 žmonių. Dvasinius jų reikalus — prieš Kalėdas ir Velykas — ap rūpina lietuvių kunigai iš Atholio ir Westfieldeo.

Lietuvių Dvasiškija Ir Inteligentija

Pažvelgus į netolimos praeities dar nepageltusius istorijos lapus, aiškiai matome, kad palyginus neilgą laikotarpį Springfieldo vyskupijos lietuvių visuomenei davė gana daug prakilmos dvasiškijs ir inteligentijos iš Lietuvos atvykusių, ar jau čiagimjų tarpo. Šį gana gausią inteligentijos būrį galima surūšiuoti į 3 skyrius: kunigus, ivenuolius-es ir profesionalus.

Šioje vyskupijoje yra išsišventinę šie lietuviai kunigai: kun. Jonas J. Jakaitis — 1909 m., kun. Konst. A. Vasys — 1913 m., kun. Aug. Petraitis — 1915 m., kun. a. a. Julius Caplikas — 1916 m., kun. a. a. Longinas Kavaliauskas — 1919 m., kun. Staj. J. Vembrė — 1927 m., kun. Jonas J. Bakanas — 1930 m., kun. Jonas P. Padvaiskas iš Lawrence, Mass. — 1939 m., kun. Jonas C. Jutkevičius —

1940 m., kun. Bronius Mažukna 1942 m., kun. Mykolas F. Tamulevičius — 1943 m., ir kun. Alfonsas A. Volungis — sausio 13 d., 1945 m.

Be minėtų 12 diecezinių kunigų, yra dar keletas, kurie yra kilę iš šios vyskupijos, tačiau susidėjus įvairioms gyvenimo aplinkybėms darbuojasi kitur: kun. Pr. Aukštikalnis iš Pittsfieldeo — Tėvų Jėzuitų vienuo-

MES LIETUVOS JAUNOMENĖ

Mes Lietuvos jaunuomenė Tra-ta-ta, tra-ta-ta, Susirinkę kariuomenėn Tra-ta-ta-ta-ta!

Kad užtrauksime sustoje, Plyšta kiaurai žalias gojus Tra-ta-ta-ta, tra-ta-ta, tra-ta-ta, Dreba priešas mūsų.

Tegul giria šlama, užia Tra... O mes trauksim į karužę, Tra... Sustiprinsim šiandien dvasią, O ryt kraują liesim drąsiai Tra... Jokim, geras laiks!

Tu, žirgeli juodbėrasis, Kariui bičiulis tikrasis, Kada priešus vads kajoja, Tik tu nedrebėk kovoje, Bet stipriai stovėk!

Stipriuos' mūruos' sėdi lenks, Bet narsumas jojo menks, Vos tik mūrus mes projojom, Visus lenkus iškapojom: Neišliko nieks!

Zinom žemę Vokietijos: Ten mergelės, kaip lelijos! Vokiečius mes užkariavom, Jų mergeles išbučiavom: Neišspruko nieks!

Kad mušėmės antrą kartą, Sudrebėjo Dansko vartai, Kad mūs būrys ant jų šoko, Net išbalavo vads kryžiuokų, Dansko pilies pons!

lyne; kun. Kazimieras C. Jenkus iš Worcesterio — Bostono vyskupijoje; kun. Juozas C. Petrauskas iš Gardnerio — Bostono vyskupijoje; kun. Jurgis J. Naudžius iš Westfieldeo — Fort Wayne vyskup., ir kun. Jurgis A. Andriuska iš Worcesterio — Scrantono vyskupijoje.

Tėvai Marijonai

Labai džiugu čia prisiminti, kad išsikūrus atskirai nuo Lietuvos provincijos Tėvams Marijonams Amerikoje liepos 13 d., 1913 met. ir atidarius naujokyną 1924 m. Chicago, Ill., tuojau atsirado daug pašaukimų į vienuolynį luomą. Daug jaunesniųjų šio lietuviams garbingo vienuolyno kunigų yra kilę iš Springfieldo vyskupijos, ypač Worcesterio miesto. Ir taip — kun. Adomas C. Mārkinas, dabartinis Marianopolio kolegijos viršininkas, įšventintas 1932 m., kun. Adomas Jeskevičius — 1932 m., kun. Dr. Vincentas F. Andriuska — 1936 m., kun. Antanas A. Mažukna — 1940 m., kun. Juozas Augūnas — 1943 m., kun. Vincentas Parulis — 1944 m., ir kun. Valentinas A. Atkočius — gegužės 20 d., 1945 m. Daug jaunesniųjų būsimųjų dvasios vadų randasi dar Tėvų Marijonų naujokyne ir seminarijoje Hinsdale, Illinois.

Seselės Kazimierietės

Gerąjį Dievo Apvaizdai rūpestingai tvarkant, rugpiūčio mėn. 29-30 d., 1907 m. įsteigta tikra lietuvių visuomenės Amerikoj pažiba, garbingas šv. Kazimiero Karalaičio seserų vienuolynas Mount Carmel, Pa. Tuojau pradėjo rasti prakilnių aukštesniųjų gyvenime idealų, stoji į grynai lietuviškos dvasios ir kultūros seselių Kazimie-

riečių dvasinius pulkus. Todėl ir šiandien po 38 metų sekmingo gyvavimo jame jau randasi 381 profesijų seselių, 14 naujokių ir 10 kandidačių. Iš šio skaištaus Kristaus karžygių ir šv. Kazimiero dvasinio darželio brangių gėlių — garbingų dukterų, net 37 seselės yra iš Springfieldo, Mass., vyskupijos! Iš šv. Kazimiero parap., Worcester, Mass. — 35 seselės, kurių pirmoji, sesuo M. Germana — įstojo 1913 met., ir paskutinioji — sesuo M. Bernalda — 1940 m. Čia daugiausia itakos turėjo joms paskatinti ir garbingą pašaukimo kelią nurodyti kun. J. J. Jakaitis, kun. K. A. Vasys ir kun. Aug. Petraitis.

Iš Atholio šv. Pranciškaus parapijos — tik viena, būtent, sesuo M. Zita — 1916 m. Iš Aušros Vartų parapijos, So. Worcester, Mass., ir-gi viena — sesuo M. Povila — 1940 m., o iš šv. Kazimiero parap., Westfiel, Mass. — iki šiol dar nei vienos. Duok, Dieve, kad netolimoje ateityje dar daugiau skaisčiaširdžių lietuvių padidintų šv. Kazimiero Lietuvos Karalaičio dvasinius kariuomenės pulkus šiame visai lietuvių tautai reikšmingame ir pasididžiavimo vertame vienuolyne!

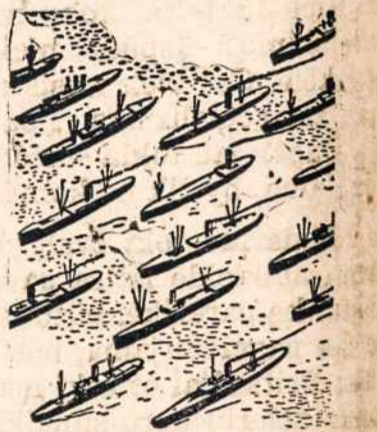
Kituose Lietuvių Vienuolynuose

Labai gaila pasakyti, kad kituose seserų lietuvių vienuolynuose: šv. Pranciškaus — Pittsburgh, Pa., Jėzaus Nukryžiuotojo Elmhurst, Pa., o dabar Brocktone, ir šv. Panelės Marijos Nekalto Prasidėjimo, arba Vargdienių seserų — Putnam - Thompson, Conn. — iki šiandien dar nesiranda nei vienos lietuvių seselės iš Springfieldo vyskupijos.

Tačiau reikia tikėtis, kad laimingesnė ateitis gausiai atsilygins lėtąžingsnei praečiai ir kad šie garbingi lietuviškos dvasios, kultūros, meno ir savęs tobulinimo vienuolynai neužilgo pasipuoš ir iš mūsų vyskupijos auksaširdėmis lietuvių — seselėmis!

Lietuviai Profesionalai

Gražūs lietuvių išeivijos žiedas ir papuošalas — yra mūsų inteligentai - profesionalai, kurie užima gana aukštas vietas valdžioje, ar savo profesijoje ir kurie yra giliai gerbiami visu kitataučių. Jų tarpe visuomenei žinomesni yra: gydytojai — dr. F. Vaikšnoras, dr. P. Lankininkas, dr. P. Karpavičius, dr. P. Stonis, dr. A. Kudarauskas; advokatai — A. Milleris, K. Tamulionis, Pr. Baublys, K. Aksamenybių, kurios, siekiant aukštesniųjų gyvenime idealų, stoji į grynai lietuviškos dvasios ir kultūros seselių Kazimie-

Amerikos laivynui Japoniją užėmus, mūsų pareigos dar nepasibaigė. Mums reikia pasirūpinti nuo karo nukentėjusiais lietuvišiais Europoje. Jiems reikia drabužių, avalynės ir patalynės. Ją prašome siųsti į:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. Warehouse 101 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVergreen 8-6203

čius, R. Dūdis; mokytojai — K. Pauliukonis, J. Kundrotas; poetas — Padangės Aras ir garsi Metropolitan operos dainininkė, lietuvių tautos pasididžiavimas — Apol. Stoškiūtė.

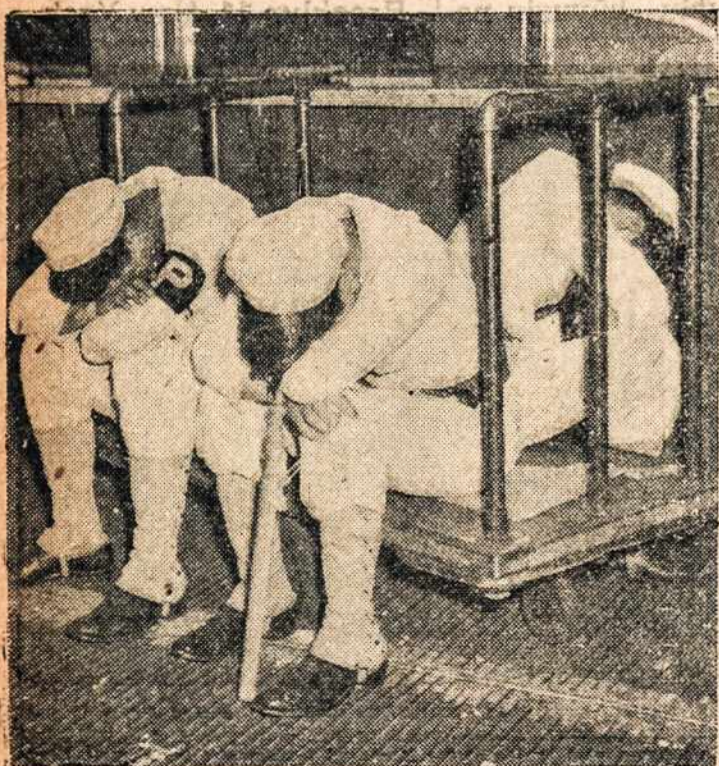
Be viršminėtų asmenų yra dar ir daugiau kitų, kuriais tikrai galima pasididžiuoti visų svetimausių tarpe. Iškilus šiam baisiam II pasauliniam karui, beveik visa mūsų tautos skaisčioji jaunuomenė tapo pašaukta į frontą — oro, sausumos ir vandenynų sritis. Daug iš jų šiandien yra įžymūs karininkai, lakūnai, atsižymėjusios slaugės ir moterų batalijonų pažibos, pav. WACS majorė pan. Albina Šimkiūtė.

Tik gaila, labai gaila, kad ne visi lietuviai-tės išlaiko tikrąją lietuvių liniją... kaikurie taip nukrypsta, kad net viešai gėdinasi savo lietuviškumą, pavar-džių. Gaila!

Padangės Aras — Kun. S. J. Vembrė. (Bus daugiau)

COMMANDER—Lt. Gen. John R. Hodge commands the U. S. 24th Army Corps which will occupy southern half of Korea on the Asiatic mainland. A n n o u n c e m e n t came from headquarters of General MacArthur.

Laike taikos džiaugsmo celebracijų tvarkos prižiūrėjime New Yorke, pavargę kariniai policininkai, snaudžia gatvės kampelyje.

"Darbininko" Jubiliejinio KONCERTO

Kuris įvyks Sekmadienį,

SPALIŲ-OCTOBER 21, 1945

SO. BOSTON HIGH SCHOOL AUDITORIJOJE, So. Boston, Mass.

PRIETELIAI IR RĖMĖJAI

Reikia pasidžiaugti, kad Jubiliejinio "Darbininko" koncerto Rėmėjų eilės kasdieną didėja ir didėja. Reiškia, kad laikraštis "Darbininkas", kuris nuoširdžiai rūpinasi Amerikos lietuvių išeivijai yra įvertinamas.

Šią savaitę į Jubiliejinio "Darbininko" koncerto Rėmėjų eiles įstojo sekanti:

GARBĖS RĖMĖJAI:

- Kun. J. Švagždys, Brockton, Mass. 10.00
- Kun. Pr. Juškaitis, Cambridge, Mass. 10.00

RĖMĖJAI:

- Kotrina Vosylienė, So. Boston, Mass. 5.00
- Dr. Paulina Luzeckas, Cambridge, Mass. 5.00
- Kun. Simonas Saulenas, So. Boston, Mass. 5.00

PRIETELIAI

- Steve & Marcelle Sokol, Worcester, Mass. 2.10
- P. Bender, Detroit, Mich. 2.00
- Agnes Baceras, Kearny, N. J. 2.00
- M. Januske, Phila., Pa. 2.00
- Ona Romikaitė, Mattapan, Mass. 2.00
- V. Morkis, Brighton, Mass. 2.00
- A. Nokutis, Gardner, Mass. 1.20
- Jos. Gerdziunas, Chicago, Ill. 1.20
- B. Tatarunas, N. Andover, Mass. 1.20
- Mrs. Anna Kalakavskis, Dorchester, Mass. 1.20
- Alena Bucelevičiūtė, Brighton, Mass. 1.20
- M. Bulkas, Northampton, Mass. 1.00
- Mrs. S. Sakalauskas, W. Hanover, Mass. 1.00
- Mrs. P. Skirmont, Dundalk, Md. 1.00
- K. J. Nadzeika, Nashua, N. H. 1.00
- Alex. Stapankevicius, Greenfield, Mass. 1.00
- Bernardas, Jurkevicius, Haverhill, Mass. 1.00
- Mrs. M. Kohutka, Minersville, Pa. 1.00
- J. Navadzelskas, W. Hanover, Mass. 1.00
- P. Tuleikis, So. Boston, Mass. 1.00
- M. Bandalevitz, So. Boston, Mass. 1.00
- Rutkauskas, Brockton, Mass. 1.00
- Mrs. John Lutwinas, Broad Brook, Conn. 1.00
- A. Kasheta, Westfield, Mass. 1.00
- Mrs. K. Jutkevičius, Westfield, Mass. 1.00
- Ona Vinderienė, Manchester, N. H. 1.00
- J. Zaiakis, Dorchester, Mass. 1.00
- P. Arlauskas, Webster, N. Y. 1.00
- Mrs. E. Paurazas, Detroit, Mich. 1.00
- Z. Juknis, Ontonagon, Mich. 1.00
- J. Paplauskienė, Lawrence, Mass. 1.00
- P. Waitkevicz, So. Boston, Mass. 1.00
- A. Juskauskas, Brooklyn, N. Y. 1.00
- J. Twackas, Phila., Pa. 1.00
- Jr. & Mrs. Schweickhardt, Phila., Pa. 1.00
- J. Kiermilas, Worcester, Mass. 1.00
- A. Čikotas, Girardville, Pa. 1.00
- Paul, So. Boston, Mass. 1.00
- M. Sabulis, Ansonia, Conn. 1.00
- M. Silanskienė, Haverhill, Mass. 1.00
- Mrs. S. Barkutis, Newton, H. T., Mass. 1.00
- M. Chapas, Chicago, Ill. 1.00
- J. Sidlauskas, Fitchburg, Mass. 1.00
- Mrs. Gurskienė, Nashua, N. H. 1.00
- Simon Blaskewicius, Detroit, Mich. 1.00
- John Grigas, Nashua, N. H. 1.00
- M. Mackela, Chicago, Ill. 1.00
- P. Strepaikis, Athol, Mass. 1.00

Ką Sako Jurgis Spurgis?

KODEL SUBYRA PRIETELYSTĖS?

Mažas berniukas, savotiškai drąsus, įžengia į valgomų produktų krautuvę ir, užkalbinęs krautuvininką, sako jam tokiu balsu, kuris skambėjo žviegimu ir garsumu:

"Mama nori du svaru sviesto... tokio, kurio atsiuntei jai pereiną ketvirtadienį. Jei nebus tokis... ji jo nenori".

Krautuvininkas atsuko į kitą greta stovintį pirkėją ir meiliai pastebėjo: "Kai kurie krautuvininkai nemėgsta pirkėjų, kurie yra ypatingi. Bet aš jaučiuosi linksmas, kad galiu tokiems patarnauti".

"Ar duodi tokį pat sviestą?", paantrino vaikas kitiems pirkėjams besiklausant. "Tetuko giminės šiandien atvyksta į svečius... mamytė sakė, kad jie per dažnai ateina pas mus. Gavę tokio surūgusio sviesto, jie daugiau neatėis".

Neveltui yra sakoma, kad "dažnas svetys, kaip trijų dienų žuvis pradeda atsiduoti". Negeistas yra žmogus gaisintojas, kuris padaręs sutartį, niekad jos neišlaiko; patarimo klausiantis, kuris ieško nurodymų ir niekad jų neseka; pagyrūnas, kuris ieško neužsipelnytos garbės; nusiskundėjas, kuris cypia ieškodamas pasigailėjimo; šnekutis, kuris visuomet mėgsta kalbėti; keikūnas

ir šlykščių juokų juokdarys, kurio žodžiai suteršia kito mintis; girtuoklis, kuris savo protą pardavė svaigalams; ir paskiausiai pypkorius, kuris užnuodija atmosferą ir susargina kitus. Bet žmogus, kuris neteisėtai išnaudoja kito žmogaus prietelingumą, sugadina visą draugiškumą.

Gyvenimo mokėkime prietelystes užlaikyti ramybės dvasioje. Širdingai supraskime savo prietelių gerumus ir nebandykime jų sunaudoti bereikalingai. Geras prietelis yra gyvenimo ramstis ir šviesa gyvenimo takui. Žiūrėkime į savo prietelius, kaippo ateities priepilauką, kur mes nelaimės ir prispaudimo valandoje galėtume surasti pagalbos ir ištiestą krikščionišką pasigailėjimo ranką. Nelaimė, kad daugelis iš mūsų, matydami prieteliaus nuoširdumą, pradedame bereikalingai lipti jam ant kulnų ir išnaudoti visą jo draugiškumą ir dosnumą. Nebereikalo paduotame juoke vaikas išreiškė motinos nekantrumą dėl dažno gimininių apsilankymo. Gal ta ypatinga motina nemokėjo savo žodžiais svečiams pastabas daryti kaslink jų dažnaus apsilankymo ir pasinaudojimo jos svetinumu ir namų malonumu.

Užlaikymas prietelystės yra pagirtinas daiktas, bet yra tam tikros dienos ir valandos tą panaudoti. Tie, kurie nuolatos sėdi kitų namuose ir savo ir kitų laiką bereikalingai gaisina, daro didelę skriaudą sau ir kitiems.

Štai ką aš matau, ir jūs matote. Ar ne?

Jurgis Spurgis.

- Mary Mockela, Chicago, Ill. 1.00
- Mrs. B. Smith, Somerville, Mass. 1.00
- Z. Zakarcinskas, New Haven, Conn. 1.00
- Mrs. J. Paszkus, So. Boston, Mass. 1.00
- P. Kleponis, So. Boston, Mass. 1.00
- S. Sadonis, Johnson City, N. Y. 1.00
- J. Delionis, Jersey City, N. J. 1.00
- J. Ivanauskas, Phila., Pa. 1.00
- P. Janulevicius, So. Boston, Mass. 1.00
- Art. Baronas, Dorchester, Mass. 1.00
- Mrs. M. Zelonis, Waterbury, Conn. 1.00
- Mrs. K. Markunienė, Worcester, Mass. 1.00
- Mrs. A. Mikalauskas, Simsbury, Conn. 1.00
- Mrs. A. Seridanskas, Waterbury, Conn. 1.00
- K. Tvariūnienė, Manchester, N. H. 1.00
- E. Senkevicius, Rochester, N. Y. 1.00
- John Keserauskis, E. St. Louis, Ill. 1.00
- Mrs. A. Lawrence, Newark, N. J. 1.00
- D. Nadusky, S. Norwood, Mass. 1.00
- Mrs. E. Lomer, N. Easton, Mass. 1.00
- Walter Balutis, S. Boston, Mass. 1.00
- Stanley Dirsas, Brighton, Mass. 1.00
- Rev. E. Paukstis, Chester, Pa. 1.00
- Albina Anthony, Waltham, Mass. 1.00
- U. Rosedofsky, Nashua, N. H. 1.00
- J. Alukevicius, Detroit, Mich. 1.00
- Emilia Slatkevicienė, S. Boston, Mass. 1.00
- Povilas Dobilas, So. Boston, Mass. 1.00
- A. Kinderienė, Chicago, Ill. 1.00
- Magde Vosilius, Waterbury, Conn. 1.00
- E. Ciocys, Providence, R. I. 1.00
- S. Dulkskis, Waterbury, Conn. 1.00
- Kaz. Tamulevicius, Worcester, Mass. 1.00
- I. Viesulienė, Norwood, Mass. 1.00
- Ignas Sutkus, Somerville, Mass. 1.00
- Anton Aitches, Granville, Ill. 1.00

Nuoširdžiai dėkojame Gerb. Rėmėjams už nuoširdumą laikraščiu "Darbininkui".

Administracija.

MES - JU VILTIS

Ten kur buvo namai, dabar tik griuvėsiai... Akys kuriose buvo gyvybė ir noras gyventi dabar ašarose... Tėvelis, kuris buvo šeimos globėju, lietuvių priešų kažkur išvežtas. Nebūtų vilties net gyventi, jeigu nelaimingieji lietuviai, po visą Europą išblaškyti, nelauktų ir nesitikėtų pagalbos iš Amerikos. Mes jų apvilti negalime! Mes jiems padovanosime šiltą drabužių ir apsiavimo, kad šiai žiemai jie tikrai nešaltų. Mes nepamiršime nė jų tėvelio, jis buvęs surastas kitoj daly, ir jam padovanosime gerus batus ir gerus drabužius, o patys nusipirksime kitus, naujus, madnus ir sezonui pritaikytus. BALF sandėlys 101 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. laukia drabužių, apsiavimo ir viso kito ko žmogui apsiorengti nelaimėj reikia. Iš savo apylinkės kitataučių ir saviškių surinkite drabužius ir į sandėlį pasiūskite.

Lietuviškojo Pasaulio Naujienos

Pradžia 3-čiame pusl. penkiasdešimties, pagal tikriausius davinius, teparėiškę norą grįžti.

Tų baltų užsispyrimas, kurie per keturis metus išgyveno dvi okupacijas ir tris militarines kampanijas, ir kurie, atrodo, taip lengvai prisitaiko prie Švedijos gyvenimo sąlygų, rizikuoja išsukti dar gana daug sunkumų. Pareikšdama, kad ji tai ką padarė, norą matyti grįžtant į savo tėvynę visus šiuos keliančius rūpesčius svečius, švedų vyriausybė stengiasi suversti visą atsakomybę šiuo klausimu ant pačių baltų. Kiekvieni atvėju, turint galvoje tuo klausimu rusų spaudos ir radio jau parodytą sujudimą, pilnai galima numatyti, kad Maskva nepasitenkins šiuo išaiškinimu. —

Albert Hervieu

(Copyright by Le Monde and A. F. P.)

3. Brazilų Spauda Rašo: "Liaudies Seimo (1940 m.) Tarimai Be Teisinio Pagrindo!"

Sao Paulo leidžiamas brazilų laikraštis "Folha Paulista" savo š. m. liepos mėn. Nr. 100 įdėjo straipsnį, užvardinta "Situacao na Lithuania" — (Lietuvos padėtis), — kuriame rašo:

"Jei visa eilė Europos valstybių pažįsta svetimą okupaciją, tai Lietuva, laike šio karo jau trečią okupaciją ant savo pečių turi pakelti. Nes, pirmiausiai, tai yra 1940 metais, Lietuva buvo Sovietų Sąjungos okupuota, o vėliau, prasidėjus 1941 metais karui tarp rusų ir vokiečių, ji tapo okupuota vokiečių ir, pagaliau, 1944 metais — antrą kart Sovietų Sąjungos.

Lietuva neturi ypatingų žemės turtų, kaip tai: geležies, anglies arba žibalo, kas kai kurioms tau-

priklausė ne tik lietuvių, bet ir dideli Rusijos žemių plotai.

Lietuvių tautos, nors ir mažos, vadų veiklumas nulėmė dalykus, turėjusius ne tik savo krašto, bet ir kitų kraštų istorijai didžiausios reikšmės, kaip tai — jie nugrūdo gerokai atgal atsibasčiusius prie Lietuvos sienų totorius; sulaukė galingą vokiečių politinio viešpatavimo slinkimą į rytus bei 1410 metais Žalgirio mūšyje, po dviejų šimtų metų nepaliaujančių kovų tarp vokiečių ir lietuvių, galutinai sutriuškino vokiečių galybę. Lietuvos sienos buvo: Baltijos ir Juodosios jūros.

Bet, laikui bėgant, Rusijos valstybė ant tiek sustiprėjo, kad lietuviai priversti buvo trauktis bei 1795 metais Rusijos buvo užimti. Tas užėmimas — okupacija ir tęsėsi iki Pirmojo Didžiojo karo.

Baigiantis Pirmajam Didžiajam karui, Lietuva 1918 metais paskelbė atstatanti savo nepriklausomybę. Tačiau, Antrasis Pasaulinis karas atnešė Lietuvai vėl vieną paskum kitą bei trečią okupaciją. Pirmiausiai, kaip jau anksčiau buvo minėta, 1940 metais Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą. Ir, jei Sovietų Sąjunga, okupavus Lietuvą, ten emė vykdyti rinkimus bei balsavimus, tai tokie rinkimai bei balsavimai, okupantams esant šalyje, t. y. sovietų kariuomenei stovint Lietuvoje, negali turėti jokios reikšmės bei vertės, nes niekas negali pripažinti, kad prie paminėtų aplinkybių būtų galėjusi laisvai ir visa Lietuva, t. y. visa lietuvių tauta, pareikšti savo valią. Taip, bet ne kitaip, reikalą suprato ir visos, išskyrus ašies, pasaulio valstybės: Sovietų Sąjungos žygio nepripažino.

Tokiu būdu pasirodanti spaudoje tvirtinimai, kad 1940 metais, įėjus sovietų kariuomenei į Lietuvą, išrinkto liaudies seimo nutarimas apie prisidėjimą prie Sovietų Sąjungos turi būti priimtas domėn neturi jokio pagrindo.

Teisingumas — vienintelis pinigais, kuris visame pasaulyje yra imamas.

Kiekvienas naujas geismas yra pradās naujo vargo, naujo sielvarto.

Voltaire.

HIGH SCORE—WAC Pfc. Beatrice Chadwick Clothier with 91 discharge points, was only woman aboard ATC plane Green Project which arrived in Miami from Paris. She joined British service in 1941 and transferred to WAC when first contingent arrived in London.

Nuteistas mirtimi Prancūzijos buvęs vadās maršalas Petain. Tai 89 m. amž. senis. Zandaras kviečia į kalėjimo celę. Jis pataikavęs naciams užimant Prancūziją.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

LOWELL, MASS.

Sveiksta

Elenai Salatkaitei padaryta gerklės operacija. Sveiksta.

40-tė

Ši metų mūsų bažnyčios didysis altorius laike 40-ties atleidų buvo skoningai ir artistiška papuoštas. Tai darbas mūsų parapijos zakristijono.

Atlaidus

Nemažas būrelis vietinių Lietuvių nuvyko sekmadienį, rugsėjo 16-tą į Marianapolį, kur buvo atlaikytos gedulingos pamaldos už a. a. kun. Dr. Joną Navicką.

Nauji Vargonai

Mūsų parapijos klebonas perreita šeštadienį, pranešė, kad nauji vargonai užsakyti ir kad šventinimo apeigos įvyks gegužės 30, 1946.

Gražiai Giedojo

Parapijos didysis choras laike 40-ties atleidų atsižymėjo savo gražiu giedojimu. Daug kredito priklausio vietos vargoninikei p-lei Veronikai Dzedulionytei.

Mokyklos

Vietos katalikiškosios aukštesnės mokyklos šį metų mokinių skaičiumi pakilo.

Atminčiai

Kareiviai Pranas Stanevičius ir Aleksandras Stanilionis prisuntė daugelį karo atminčių iš Vokietijos. Trofėjų tarpe randasi begalo daug Vokietijos generolų gautų medalių.

Graži Atmintis

Mūsų klebonas kun. P. Strakauskas išdalino dykai kortelę, kame randasi eilė naujų ir gražių maldelių. Esame jam užtai begalo dėkingi.

Naujas Ūkininkas

Parapijos zakristijonas Adomas Dzedulionis tapo geru ir sėkmingu ūkininku. Savo darželyje prisaugino visokių visokių daržovių.

Pamaldos Už žuvusį

Antradienį, rugsėjo 4-tą dieną šv. Juozapo lietuviai par. bažnyčioje įvyko pamaldos už žuvusį kareivį Juozą Kazlauską.

A. a. Juozas žuvo žiauria mirtimi japonų nelaisvėje. Tėvai, giminės dalyvavo pamaldose.

40-tė

Mūsų parapijos metinė 40-tė įvyko rugsėjo 7-8-9-tą. Per visas dieneles bažnytėlė buvo pilna ištikimų parapijos narių. Nuolat prieš šv. Sakramento būdų paskirtos Apaštalavimo Maldos Brolijos narės. Kasdien per šv. mišias šimtai žmonių ėjo prie šv. Komunijos. Sekmadienį po pietų, nuo 1:30 iki 6 valandos parapijos brolijos ir draugijų nariai paskirtu laiku atkalbėjo rožančių.

Sekantieji kunigai dalyvavo mūsų parapijos atlauduose: kun. Jonas J. Jakaitis ir kun. Kazimieras Vengras, abu iš Pietų Amerikos; kun. Augustinas Petraitis, kun. Pranas M. Juras, kun. Feliksas Norbutas, kun. Antanas Baltrušičius, kun. Albertas Abraščinskas, kun. Dr. Kazimieras Urbonavičius, kun. Feliksas Kenstavičius, kun. Vincas Andriūška, kun. Jonas Petrauskas ir kun. Jonas Gorklys, visi trys iš Marianapolio kolegijos.

Naujo Futbolininkai

Šiomis dienomis teko sužinoti, kad į Keith Akademijos futbolo ratelį tapo priimti du lietuviai berniukai. Stasys Malinauskas ir Eugenijus Prakapas. Į Lowell High priimtas Albinas Andriūkevičius.

Sugrįžo Pailsėti

Pas savo motiną sugrįžo poilsui Dr. Boleslovas Kriaučiūnas. Karo stovykloje padaryta jam gerklės operacija.

Zašlų Zigmąs.

CAMBRIDGE, MASS.

Rugsėjo 11 d. Inman Social Club salėje, 55 Austin St., įvyko L. Vyčių kuopos susirinkimas. Susirinkimą vedė kuopos pirmininkė Dr. Paulina Luzekaitė, kuri pakvietė svečią, Dr. Praną Galinį pasakyti kalbėlę.

Dr. Pranas Galinis labai įdomiai ir įtikinančiai kalbėjo apie lietuvių kalbos reikšmę. Rap.

NORWOOD, MASS.

Šiomis dienomis pp. Cvilikai gavo žinią nuo savo sūnaus kario Prano Cviliko, kad jis jau grįžo iš Pacifiko ir randasi Fort Devens.

Amerikietės WACS Guam saloj ilsisi prie romantiško baltųjų lelijų tvenkinio.

NEWTOWN, PA.

Vilos Juozapo Marijos naujai statybai aukotojų eilės diena iš dienos didėja. Reiškiam gilia padėką sekantiems geradariams už aukas:

Po \$100.— A. Globiai iš Richmond, Illinois; Mr. and Mrs. Franks, iš Baltimore, Md. ir nesiskelbianti geradarė.

\$93.— Nesiskelbianti geradarė.

\$50.— Jankauskų šeima iš Philadelphia, Pa.

\$30.— Nesiskelbianti geradarė iš Philadelphia, Pa.

\$25.— Nesiskelbianti geradarė iš Philadelphia, Pa. P. Grigas iš Nashua, N. H.

\$20.— Nesiskelbianti šeima iš New York, N. Y.; Mrs. Sabaliauskas iš Nashua, N. H.

\$10.— Mrs. P. Lukosevičienė iš So. Boston, Mass.; Mrs. M. Pecikonis iš Philadelphia, Pa.; Miss Mary Sokas iš Philadelphia, Pa.; Miss Juliana Sokas iš Philadelphia, Pa.

\$7.— Miss S. Simon iš Worcester, Mass.

\$5.— Mrs. A. Deimentavičienė iš Waterbury, Conn.

\$2.— Mrs. A. Karpawich, Worcester, Mass.; Mrs. A. Missionis iš Pottsville, Pa.; Mrs. M. Kucinskas iš Brooklyn, N. Y.; Mrs. B. Sarapas iš Worcester, Mass.

\$1.— Mrs. Kutchensky iš St. Clair, Pa.

Jūsų vardai liks amžinai įrašyti Vilos geradarių eilėse ir kasdien minėsime mūsų dėkingumo maldose.

Jums dėkingos,
Šv. Kazimiero Seserys.

AUKA NAUJAI KOPLYČIAI IR NAMUI PADIDINTI įrengti groteles, langą, altorių

aukoju \$
Amžinojo Rėmėjo auka — \$100 arba daugiau. Aukoju \$
Rėmėjo auka — \$25.00 arba daugiau. Aukoju \$
Geradari auka — kiek galima. Aukoju \$

Vardas ir pavardė

Numeris ir gatvė

Miestas ir valstija

Plačiausiai Amerikoje Skaitomas

yra mėnesinis, religinis, paveiksluotas laikraštis

“Šv. Pranciškaus VARPELIS”

“VARPELIS”

duoda naujausių žinių iš katalikų gyvenimo Amerikoje ir kituose kraštuose. Aprašo Lietuvių kančias Lietuvoje. Talpina gražių aprašymų, pavyzdžių ir trumpų straipsnelių.

Metams kainuoja tik \$2.00

Adresas:

Franciscan Fathers
Mount St. Francis
Greene, Maine

PAIEŠKOJIMAI

Sekantieji asmenys yra paieškomi giminių Europoje:

ARCISAUSKAS, Leonas, gyvenęs ar gyvenęs Chicagoje.

Dirmeikis, Benediktas. Kilęs iš Kražių. Gyvena Chicagoje.

JAKŠTAITĖ, Valerija. Prieš karą studijavo Kaune. Gyvena Chicagoje apylinkėje.

JAKUBAUSKAS, Pijus, kilęs iš Bugnų kaimo, Pilviškio valsčiaus, Vilkaviškio apskr.

KARPUS-KESSLINK, Aldona. Gyvenusi ant Perry avenue, Chicagoje.

KETVIRTIS, Petras, kilęs iš Pandėlio, Rokiškio apskr. Gyvena Chicagoje apie 40 metų.

KUOLIENĖ KLISYTĖ, Felicija, iš Kuošių kaimo, Rokiškio valsčiaus ir apskrities. Gyvena Chicagoje.

MILIAUSKAS (Mileuskas), Juozas, kilęs iš Gižų kaimo ir valsčiaus, Vilkaviškio apskr.

NEDVARAITĖ, Kotryna, gy-

venusi 1417 S. 50th Ave., Cicero, Ill.

OGINTAI. Ogintienė, po tėvais Armanavičiūtė ar Germanavičiūtė, kilusi iš Vaškų, Biržų apskr.

RIMAVIČIUTĖS, Eitutė ir Teresė, iš Gižų bažnytkaimio, Vilkaviškio apskr.

ŠMULKSTYS, Andrius, arba jo sūnus ar dukterys. Gyveno Pittsburgh, Pennsylvania.

URBONAI, Antanas ir Stasys, kilę iš Kražių. Gyveno Chicagoje.

ZUKIS, Petras, iš Gižų valsč., Vilkaviškio apskr.

Ieškomeji asmenys arba apie juos žinantieji prašomi skubiai atsilipti į

Consulate of Lithuania
30 North La Salle St.
Chicago 2, Illinois.

Pasididžiuojanti žmonės savo protėviais yra labai panašūs į bulvę, kurios geriausia dalis žemėje.

Bolševikas Nenori Grįžti Į Bolševikų Valdomą Lietuvą

Laisvės No. 205, tilpo pirmiau Brocktone gyvenusio bolševiko J. Strakauskio laiškas rašytas vietos Stalino garbintojų lyderiui Jurgiui Šimaičiui.

J. Strakauskas rašo iš Danijos. Aprašęs kaip jis ten iš Lietuvos šį balandžio mėnesį pateko, rašo: “Žinoma, aš norėčiau j Ameriką, jeigu būtų galima, nes čia jau pripratęs... Į Lietuvą jau nenorėčiau grįžti, kadangi ten viskas sugriauta, nes aš mačiau savo akimis”. Toliau rašo, kad matęs ir Jurgio Šimaičio (kuris darbuojasi čia dėl rusiškos diktatūros praplėtimo) brolių, pabėgusių Vokietijon, nuo tos pačios žiaurios rusų globos. Rašo: “Mačiau ir jūsų brolių Antaną su visa šeima Vokietijoje... Vėliau jau nesuėjau, tik vieną iš dukterų sutikau gilumoje Vokietijos. Ji pakliuvo pas Jotyškių Albertą, kuris ir-gi pabėgęs su visa šeima.” Taip rašo Brocktone gyvenęs bolševikas, savo draugui ir dabar dar uoliai dirbančiam Maskvos diktatoriui, nuo kurio spaudos bėgo net jo paties brolis su visa šeima.

Reiškia tie “draugučiai”, kurie turėjo progos pagyventi “Tarybinėje Lietuvoje”, kurios tvarką ir gerumą “Laisvė” ir visi neragavę to gerumo bolševikėliai ir padanges kelia, bėga kaip nuo kokios pabaisos.

Neveltui nei Bimba, nei Mizara, nei jų bendradarbiai nedrįso ir nedrįsta nei į “Tarybinę Lietuvą”, nei į pačią “Tarybinę Rusiją” vykti. Jie tik už Judo graši kitiems ją perša.

Šis “draugo” Strakauskio laiškas turėtų atidengti akis visiems Brocktono draugams Stalino ir Rusiško “rojaus” garbintojams.

Montellietis.

Amerikos Lietuvių Jaunimo Žurnalas “VYTIS”

“VYTI” leidžia Amerikos didžiausia jaunimo organizacija — Lietuvos Vyčiai.

“VYTI” eina kas mėnesį gražiai paveiksluotas ir deda įdomių straipsnių, žinių iš Amerikos ir užsienio.

“VYTI” rasi žinių iš viso pasaulio.

“VYTI” rašo apie Amerikos lietuvių jaunimo judėjimą.

“VYTI” rasite įdomių pasiskaitymų tinkamų seniems ir jauniems.

“VYTI” redaguoja įžymus ir patyręs redaktorius Ignas Sakalas ir “VYCIU” bendradarbiauja jo sukvietiti įžymiausi literatai.

TAD, padarykime sūki: “Tenelėka nei vienos katalikiškos jaunimo organizacijos, ar nors mažiausio skyriaus, kurie neskaitytų “VYTI”.

Visi skaitykite “VYTI”!

“VYTI” kaina metams tik \$3.00

“VYTIS”

366 W. Broadway,

So. Boston 27, Mass.

FOUR LITHUANIAN DANCES

Op. 35

For Piano

By

Vytautas Bacevičius

Price \$2.00

DARBININKAS

366 W. Broadway,

South Boston 27, Mass.

Juozas Kasinskas

Inc.

Laidotuvių

Direktorius

602 Washington Blvd.

BALTIMORE 30, Md.

Tel. Lexington 8595

Limosinal dēi visokiu reikaly Patarnavimas Dieną ir Naktį

IN 1870

kada buvo įkurta Haffenreffer & Co., Inc., Naujoji Anglija buvo veikliausias banginių medžiojimo centras. Banginių taukai buvo labai reikalingas tepalas smulkiai mašinerijai ir kitiems pramonės bei namų tikslams.

IN 1945

įdomi banginių pramonė Amerikoje li ko tik atmintis. Jos vietą senai jau užėmė aliejaus versmės, kurios duoda tukstančius kartų daugiau aliejaus, negu buvęs veiklus banginių medžiojimo imo laivynas. Per 75 metus, kuomet banginių gaudymo pramonė nyko, Haffenreffer & Co., Inc., PICKWICK ALE aludariai, nuolat augo per depresiją ir gerais laikais, iki užėmė svarbią vietą tarp didžiųjų Amerikos bravorų.

SEPTYNIOSDEŠIMT. PENKTI JUBILIEJINIAI METAI

HAFFENREFFER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870

Valio! — šaukia automobilio vairuotojas, - gaisro kiek nori be stampu...

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Atsidaro Mokyklos.

Bostono miesto ir Bostono apskrityje mokyklos atsidaro pirmadienį, rugs. 18 d. Šių tarptautinio tuomet, ir šv. Petrius, Lietuvos parapijos mokykla, 6th St. Iki tam laikui mokykla jau šią lietuvių mokyklą atkankė. Didelė didžiūma lankė. Didelė džiaugiasi šia nauja lietuvių mokykla ir sako, kad ji gyvuoja. Taip galima tvirtinti, kad mokykla gyvuos kopuikiau. Jeigu lietuviai stato mokyklą ir bažnyčias ir mano, kad jos gyvuos Rhode Island, Massachusetts, California, Argentina ir Argentinoje, tai Bostono lietuvių mokyklai bus užtikrinta. So. Bostono lietuvių susipratimas yra didelis gražas.

Ona Jakimavičienė auksinio parapijos mokyklų fondatore. Vincas - Marcelė Širkai Pasizadėjo daugiau aukoti. Ona Jankauskienė \$50., Salio-

DAKTARAI
TROWBRIDGE 6330
J. Repshis, M. D.
(REPSYS)
Lietuvius Gydytojas
278 HARVARD STREET
Opposite Inman at Central Sq.
CAMBRIDGE, MASS.
Valandos 2-4 ir 6-8.

VAIRŲ SKELBIMAI
A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
South Boston, Mass.
Office Tel. So. Boston 0948
Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Vyną, Alų ir Toniką
Mes turime 11-kos rūšių alaus, įvairių vynų ir tonikų. Šiuos geriausius pristatome į namus: vestuvėms, krikštynoms, parėmams ir piknikams. Skubus patarnavimas. Šaukite:
BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausia Užeiga Vyrams ir Moterims yra
SOUTH BOSTON CAFE
VINČAS BALUKONIS, Savininkas
Pagamina gerus lietuvišku pietus, užlaiko geriausį alų, vyną ir degtinę, ir visiems draugiškai ir mandagiai patarnauja.
258 West Broadway, South Boston, Mass.

Tel. SOU. 4645
New Styles
Take advantage of CASPER'S morning SPECIAL \$10.
Soft, Cream-Oil Permanent \$8.
Includes shampoo, Cutting and Individual Hair Style.
Special from 8:30 A. M. to 10:30 A. M.
Other permanents from \$5. to \$50.
Luxurious Waves Set While You Relax in Glamorous Surroundings.
at
CASPER'S BEAUTY SALON
738 E. Broadway, South Boston, Mass.
Experienced Manicurist always present. No Appointment Necessary.
Hours 8:30 to 5. Open Thursday Evenings.

Susirinkimas "Darbininko" Koncerto Reikalai

Ketvirtadienį, rugsėjo 13 d., vakare, "Darbininko" salėje įvyko "Darbininko" koncerto rengimo komisijos susirinkimas. Susirinkimą atidarė ir vadovavo tos komisijos vicepirmininkas adv. J. B. Galius. Sekretoriavo p-lė Felicija Grendelytė. Susirinkusiųjų tarpe matėsi — A. F. Kneizys, A. Peldžius, A. Grabijolūtė, A. Namaksy, V. Stasevičius iš Providence, R. I., Larry Švelnis, J. Kumpa, Mrs. E. Slaičiūnas, Feliksas Zaleskas, E. Marksienė, Ona Siaurienė, p-nia Kuderaišienė, p-nia Romanienė, p-nia Ivaškienė, p-nia Kroll, St. Griganavičius ir adv. J. Grigalus.

Kalbėtojai savo kalbose pareiškė didelio entuziazmo idėti darbu, kad tas koncertas būtų sėkmingas. p. Peldžius savo raporte pareiškė, kad ligi šios dienos jau yra įsirašę 25 garbės rėmėjai ir 25 rėmėjai, daug prietelių ir nuosirdžių draugų irgi stoja į eiles rengiamo nepaprasto jubiliejinio "Darbininko" koncerto rengimo talkon.

Po nuosirdžių pasitarimų komitetas dar ilgai šnekučiavosi draugiška nuotaika ir vėl skirstėsi pilni gražiausių minčių ir entuziazmo toliau darbuotis.

"Darbininko" Jubiliejinis koncertas įvyks spalio-Ok. 21, 1945, So. Boston High School Auditorijoje, G ir Thomas Pk., So. Boston, Mass., 3 val. p. p.

apie Seserų kompetentiškumą. Svajonė. Visos Seserys yra užtvirtintos mokytojai diecezijs mokyklų perdetiniui. Jos visos yra perėjusios aukštąją mokyklą ir mokytojų seminariją. Didžiūma jų yra baigusios kolegiją. Jų prityrimas ir atsidavimas artimo labai yra labai didelis.

Aš šiuo metu noriu paduoti mintį, kad už metų mūsų mokyklos pirmas skyrius ir pirmas skyrius viešos mokyklos laikytų kvotimus. Ir gulda \$100, kad mūsų parapišės mokyklos pirmo skyriaus vaikučiai geriau pasirodys kvotimuose nei viešos mokyklos. Tas pats bus ir su kitais skyriais.

Yra žinoma, kad parapišės mokyklose vaikai yra geriau išlavinami nei viešose. Tą patį žinoma vieši kvotėjai.

Programą išpildys San Carlo Operos artistė Birutė Ramoškaitė ir vietiniai talentai. Pradžioje tikėtis įsigyti iš anksto. Tikietų kaina su takais: \$1.20 ir \$1.80.

Vyčiai Veikia

Įvykęs L. Vyčių 17 ir 18 kuopų piknikas, rugs. 9, praėjo labai gražiu pasisekimu. Pikniko darbas priėjau įvairių darbų — Ona Petrušytė, Julia Burdulytė, M. Ilkevičiūtė, M. Matuzaitė, S. Averkienė, p. Marčiulaitė, p. Morkūnaitė, Mrs. Snaras, Mr. Medonis, Mr. Petrauskas, Mr. M. Gaputis, Mr. Karcauskas, Mr. Marcin, Mr. P. Puzin, Mr. Edward Puzin, Mr. Staskūnas, Mr. Bakšis, Mr. Sharkalis, Mr. J. Puzin, Mr. J. Samalis. Mary Kleponis, Aldona Zirolis, Millie Valis, Ann Mackavitch, Theresa Malin, Anna Puzin, Dr. Luzačkas, Mr. Griganavich, Mr. Bukata, Mr. Valatka, Mr. Strowe, Mr. Owirka, Mr. Mickevitch, Mr. Svelnis, Miss E. Glineckis, Miss R. Glineckis, Miss L. Glineckis, Mr. Alfred Svelnis, Miss Julia Nevronis, Miss Anna Nevronis, Miss Julia Trinka, Miss Martha Trinka, Miss Ann Chaplik, Mr. Mockapetris, Frank Razvad ir k.

Rengėjai reikią visiems nuosirdžiausią padėką už pasidarbavimą ir atsilankymą. Rap.

Sugrįžo Sidlavičių Sūnus

Pp. Juozo ir Ievos Sidlavičių, gyv. 15 Ronan St., Dorchester, sūnus jūreivis Rapolas Sidlavičius sugrįžo 30 dienų poilsui. Jis išbuvo Laivyno tarnyboje užjūrį 23 mėnesius ir dalyvavo 11 invazijų. Buvo sužeistas.

Jūreivis Rapolas yra Machinist Second Class ir už pasižymėjimus apdovanotas Purple Heart medaliu. Prieš įstojant į J. V. Laivyno tarnybą Rapolas buvo Amerikos Legiono Stepovo Dariaus posto beno narys. Jo tėvelis yra pirmo pasaulinio karo veteranas, kuris taip pat buvo sužeistas.

Kitas pp. Sidlavičių sūnus Jurgis tarnauja marinuose. Dabar greičiausiai jis randasi Japonijoje.

Draugijų Valdybų Adresai

- LIETUVOS DUKTERŲ DR-JOS PO GLOBA MOTINOS ŠVČ.**
Pirmininkė — Eva Markienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — B. Galiūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — E. Čimienė, 29 Gould St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway — 1864-W.
Užduotinė — Ona Stančiūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Mizgirdienė, 948 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.
Draugija savo susirinkimus laiko kas antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare, Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visais draugijos reikalais krepkietės pas protokolu raštininke.
- ŠV JONŲ EV. BL. PAŠALPINĖS DRAUGIJOS VALDYBA**
Pirmininkas — Juozas Švagždys, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.
Izdavininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., So. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zalkis, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.
Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį kiekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

Užsisakykite Toniko Pas Mus
Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams.
Kainos prieinamos.
Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

Hot Muffins

PLAIN OR GLAMORIZED—HOT MUFFINS MAKE THE MEAL!

WATCH faces light up when the family catches sight of toasty-brown, piping hot muffins, served with cool salad meals! Magic, you'll say, how these tender, tempting muffins round out the meal and satisfy hungry folks.

These Hot Muffins are time-savers, too, made the last-minute way. In the cool of the day, sift the dry ingredients together, cut in Spry. Then, before mealtime, add the egg-and-milk mixture, stir briskly, put in muffin pans and pop into the oven. E-a-s-y!

Let the Nut Muffin variation pinch-hit for a delicious dessert, if you're short on sugar. But be

sure to clip these recipes for your "Bright Ideas" file.

Hot Muffins
2 cups sifted flour
3 teaspoons baking powder
1 1/2 teaspoons salt
2 tablespoons sugar
1/2 cup Spry
1 egg, beaten
1 cup milk

Sift flour with baking powder, salt and sugar. Cut in Spry fine. Combine egg and milk. Turn liquids into dry ingredients and stir vigorously until all flour is dampened. Bake in Spry-coated muffin pans in hot oven (425°F.) 20-30 minutes. Makes 12 muffins.

Nut Muffins. Increase sugar to 3/4 cup and add 1/2 cup finely chopped nuts.

Paskelbė Drabužių Rinkimo Vajų

Penktadienį, rugsėjo 14 d. vakare, Lietuvių salėje įvyko Bostono lietuvių masinis susirinkimas, kurį sušaukė Bendro Amerikos Lietuvių Šalpos skyriaus valdyba. Susirinkimą vedė skyriaus pirmininkas Dr. Povilas Jakmauh (Jakimavičius).

Tuningas kalbas pasakė pp. J. J. Janušis, A. F. Kneizys, K. Namaksienė, svečias — latvių atstovas, adv. K. Kalinauskas. Principaliu kalbėtoju buvo adv. Antanas Mileris iš Worcester, Mass. Jis labai jautriai kalbėjo apie pirmojo pasaulinio karo pergyventus vargus, kurių ir jam pačiam teko nemažai, ir taipgi įdomiai kalbėjo apie šio karo nuteriotą ir pavergtą Lietuvą ir Lietuvos žmonių, išblaškytų po visą Europą kančias ir vargus. Ragino visus stoti į Lietuvos žmonių nuo karo nukentėjusių šelpimą.

BALF skyrius yra nutaręs pradėti drabužių rinkimą šią savaitę ir tęsti iki šio mėnesio pabaigos. Nemažas skaičius dalyvių užsiregistravo drabužių rinkimo darbiui. Šią savaitę gali drabužius atnešti į bažnytinę ir į lietuvių svetainę, o kitą savaitę bus įvairios stoties Bostono mieste ir taipgi atidarytas susisiekimo ofisas mieste šią ir kitą savaitę, kurio adresas ir telephono numerį paskelbsime kitame "Darbininko" numeryje.

Kol kas drabužių aukavimo ir rinkimo reikalais galima kreiptis pas BALF skyriaus sekretorių, adv. K. Kalinauską, 509 E. Broadway, So. Boston. Tel. SOUTH Boston 3357.

LANKĖSI

Penktadienį lankėsi kun. M. Naudžiūnas, MIC. iš Chicago, Ill. Jis šiomis dienomis leidžia atostogas So. Bostone pas savo mamytę ir namiškius.

Tą dieną lankėsi kun. Jono Vosylius mamytė p-nia K. Vosyliienė ir M. Karčiauskienė. Ponia Vosylienė įstojo į "Darbininko" Jubiliejinio Koncerto rėmėjus, aukodama \$5.00 koncerto fondan ir paėmė platinti tikietų. Taipgi tikietus platina ir Mrs. M. Karčiauskienė.

Penktadienį lankėsi kun. J. Švagždys, šv. Roko par. klebonas, Brockton, Mass. Atsilankymo proga pasipirko keletą

Sodalicijos ir Choro narėms, kurios tarnavo per penkias valandas prie stalų. Nebuvo lengvas darbas, bet jos su džiaugsmu ir linksmumu patarnavo suvirš 600 žmonių.

Iš So. Bostono suplaukė šeši pilni busai, ir daug žmonių važiavo automobiliais. Norime pranešti, kad su visų žmonių pagalba "So. Bostono Kampeilis" perdavė kun. J. Petrauskui \$395.97. Tai bus didelė pagalba Seselėms. Jų vardu dėkojame jums.

Jeigu kurio nors pavarde apleidome, tai atsiprašome. Dievas, kurs viską mato ir žino jums visiems tinkamai atmokės už jūsų labdarinę darbą.

Tiktai su jūsų pagalba mes galime nuveikti didelius, gerus darbus.

Kaip pradėjome, taip ir baigėme, sakydami: širdingai aciu kiekvienam, kurs važiavo į iškilmes, aukotojams ir darbuotojams. Komitetas.

Sunkiai Serga

Jau ilgėsnis laikas kaip sirguliavo ponia Elzbieta Kavolienė (Owerkienė), bet paskutiniu laiku jos liga ją daugiau prislėgė ir pereitą savaitę buvo nuvežta į Carney ligoninę. Pagrindinė jos liga — širdis. Bet gal būt bus išaiškinta nuodugnial, kas ištikrųjų taip vargina sveikatingumą. Ją visą laiką rūpestingai šalia vyro p. Kavolio, globoja ir prižiūri jos dukrelės — p.p. Helen ir Onutė. Linkėtina ligonei greitai grįžti prie savųjų pasveikusiai. Rap.

ĮVAIRŲ SKELBIMAI

Parsiduoda Už \$10,500

dvių šeimynų medinis namas Dorchesterėje, arti Ashmont Station. Puikūs vaizdai, kiekvienas flatas po 6 kambarius. Rendoras \$43.00 už kiekvieną flatą. Tile bath, baltos sinkos, furnice garu apšildomas, dvigubai langai, 4900 ketv. pėdų daržo, 5 pėdų geležinės tvoros, gėlių galerija, vaisiniai medžiai victory garden. Atsišaukite vakarą po šeštos valandos: ZNOTIN, 54 Westmoreland St., Dorchester, Mass. 10-2-45

SENYVAI porai yra vieta pas mane gyventi. Yra penki kambariai su visais įrengimais. Dėl rendos, tai susitarsime. Atsišaukite ant pirmo floro: 34 Bellevue St., Dorchester, Mass. (14)

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ
Lietuvių Graboriai ir Balsamuotojas
Turi Notaro Teises
254 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUTH Boston 2590
Sūnau gyvenamąją vietą — 838 Dorchester Ave. Tel. COLUMBIA 2537

CASPER FUNERAL HOME
187 Dorchester Street
South Boston, Mass.
Joseph W. Casper
(KASPERAS)
Laldotuvų Direktorius ir Balsamuotojas
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas Dieną ir Naktį
Kopijėla šermentims Dykal
Tel. SOU Boston 1437
SOU Boston 3960

ZALETSKAS FUNERAL HOME
564 East Broadway
SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas
Graboriai ir Balsamuotojai
Patarnavimas dieną ir naktį
Kopijėla šermentims dykal
NOTARY PUBLIC
Tel. SOU Boston 0815
SOU Boston 2609

Literatūros Skyrius

Veda — Antanas Vaičiulaitis

A. Merkelis **TADAS GĖRĖJAS**

VYSKUPAS MOTIEJUS , VALANČIUS

Tęsinys

2. ŽMONIŲ ŠVIETĖJAS

Dabar vyskupas Valančius turėjo plačią dirvą dirbti. Ir jis, kaip matysim, tą darbą dirbo su dideliu atsidėjimu, mokėjimu ir meile. Svarbiausias jo veikimo tikslas buvo dorinti ir šviesti žmones.

Norėdamas geriau pažinti savo vyskupiją ir žmonėms suteikti patvirtinimo sakramentą, Valančius ją dažnai lankydavo. Žmonės jį visur iškilmingai sutikdavo. Raitas jaunimas lydėdavo jį nuo vienos parapijos ligi kitos. Rusų valdžiai toks žmonių palankumas ir prisirišimas prie naujojo vyskupo nepatiko. Vyskupas dėl to buvo įspėtas.

Valančius, teisingai pasis, šiaip paaiškino general - gubernatoriui: "Aš nereikalavau ir nereikalauju nei pristovų, nei raitų valstiečių lydečių. Pirmieji teikė atvykti įsakyti Kauno gubernijos viršininko, valstiečiai sutinka mane prie savo parapijos sienų vaduodamiesi tikybos jausmais. Prisipažįstu, jog tai man jokio malonumo nedaro. Sukelia tikrai dulkes ir trukdo kelyje. Nors aš jiems nekartą išreiškiau, jog tokie patikimai nereikalingi, jie neatsisakė nuo senoviško žemaičių vyskupijoje papročio. Todėl, įsitikinęs, jog to papročio atmainymą jie būtų palaikę sau dideliu užgavimu, aš palikau jiems laikytis jo, tuo labiau, jog tarp palydovų visados yra policijos valdininkas. Kunigai prie bažnyčių aplankymo reikalingi natarnavimui."

Toliau Valančius įvedė visose savo vyskupijos bažnyčiose vienodą tvarką.

Valančius be galo brangino mokslą. Viename savo aplinkrašty dekanams jis sako, kad tokius kunigus, kurie yra pamilę mokslą, jis laikys brangiausiu turtu. Įvairiausiais būdais jis ragino kunigus pamilti mokslą, skaityti reika-

lingas ir naudingas knygas. Pats kunigams padėdavo tokias knygas išsirašydinti. Prie dekanatų liepė įsteigti knygynėlius, kad knygas galėtų skaityti ir neturtingesnieji kunigai.

Vyskupui Mot. Valančiui rūpėjo ne tik kunigų, bet ir kaimiečių švietimas. Kalėdojantiems kunigams jis liepė, surašant parapijiečius, sužymėti tuos, kurie moka skaityti. Tas žinias liepė siųsti jam kas metai.

Žmonėms šviesti jis ragino steigti paprines mokyklas. Tokių mokyklų jau buvo ir prieš Valančių. Po 1831 m. sukilimo Rusų vyriausybė buvo ėmusi naikinti nevaldžios mokyklas. Tačiau 1841 m. ir vėl leido steigti prie bažnyčių paprines mokyklas. Vysk. Valančius tuo leidimu pasinaudojo. Tų mokyklų planą jisai išdėstė viename savo rašte dekanams: "Žinomas visiems kunigams mano reikalavimas, kad prie kiekvienos parapišios bažnyčios, ir net didžiųjų filijinių, būtų laikoma mokykla, prižiūrima vietinio klebono arba filijalistų, kame neturtingojo luomo vaikai galėtų pramokti gimtąją kalbą skaityti ir katekizmo... Daugely bažnyčių apie tai iš sakytos paskelbiau, ir retas tebuvo pasikalbėjimas su klebonais, kuriame nebūčiau priminęs apie tą mano reikalavimą".

AURŠTAI ŠVIETĖ

Aukštai švietė mėnesėlis, Vakaras be vėjo, Oi ly-lia, ly-lia, ly-lia Vakaras be vėjo. (2 k.)

Mano mylima mergelė Rūteles ravėjo, Oi ly-lia, ly-lia, ly-lia Rūteles ravėjo. (2 k.)

Mano mylimas bernelis Pro šalį prajojo, Oi ly-lia, ly-lia, ly-lia Pro šalį prajojo. (2 k.)

Aš pas savo merguželę Nebe pirmą kartą, Oi ly-lia, ly-lia, ly-lia Nebe pirmą kartą. (2 k.)

Buvo Tadas gėrėjas,
Kurs pas Maušą nuėjęs
Dieną naktį sėdėjęs.
Veidas buvęs sutinęs,
Silpnas kvapas krūtinės —
O vis tai nuo degtinės!
Ir gerybė jo žuvo,
Lankoj sienas supuvo,
Javų svirne nebuvo.
Dirvos buvę nesėtos,
Gričios stogas skylėtas —
O skurdas neregėtas!
Kankino badas žmoną,
Vaikai klykė prie šono,
Vaikų pulkas — ne monai!
Tadas užmiršęs vargą,
Jog pati, vaikai serga,
Ėmė šnapšą ant bargo. —

Kartą buvo baliukas,
Statė šnapšą Maušukas —
Oi, gėrė mūs' Tadukas!
Lenkė kvortą ir kitą;
Girto veidas nušvito,
Džiaugė iš balius šito!
Gale, nuo šnapso tvaiko,
Galva Taduį papaiko,
Jau kojomis nebslaiko!
Vargiai nuo suolo kelias;
Ore šlapia ir velias,
Į namus tolus kelias.
Pametęs sėbrų gaują,
Namo pėsčias keliauja.
Jau miestelį paliko,
Toli — ant lauko pliko
Tadą šunes apniko.
Mūs' Tadas išsigando,
O šunes įsikando
Ir draskė kelnias, skrandą.
Jau Taduį didžia bėda:
Ant žemės tada sėda,
O šunes viršom ēda!
Nuo šnapso susilpnėjo
Ir ginties neagalėjo —
Taduį galas priėjo!..
Vyrai! Tada pažinę
Ir jo mirtį atminę,
Meskit gėrę degtinę!

M. Dagilėlis.

Liepė net dekanams iš klebonų ir filijalistų paimti pasižadėjimus, jog šie tokias mokyklas įsteigs, prižiūrės ir apie jų veikimą pranešinės vyskupui. Tokiose mokyklose, kaip jau buvo minėta, buvo mokoma lietuviškai skaityti, rašyti, katekizmo ir truputį skaičiavimo. Tose mokyklose mokydavo vargoninkas arba zakristijonas. Jos būdavo vadinamuose špitolėse. Kai kur pasamdydavo ir tam tikrą mokytoją.

Vysk. Valančius paprines mokyklas ragino steigti ne tik kunigų, bet ir dvarininkus. Visiems rašydavo raginamuosius laiškus. Kitiems už įsteigtąsias mokyklas dėkodoavo laiškais. Taip antai, dvarininkui Kascialkauskui rašė: "Iš dekanato pranešimo apie paprines mokyklas su nemažu nuliūdimu pamaciau, jog Tamstos dvarė, Paliepiuose, nebuvo nė vieno vaiko Panemunės mokykloje. Ne tikai nuliūdau, bet nustebau, nes visados buvau tos nuomonės, jog šviesūs dvarininkai, buvusieji universiteto mokiniai, pirmi ir uoliausiai turi religiška savo valstiečius šviesti ir tą darbą padėti dirbti dvarininkams, kurie šiuo laiku daug rūpinasi tuo švietimo dalyku".

Kitam dvarininkui, Kaz. Plioteriui, rašė: "Neįsakomai gėriusi sužinojęs, kad Tamsta teisingai

Lietuvos laikinoji sostinė Kaunas, žvelgiant iš anapus Nemuno. Šiandien jis valdomas Maskvos direktyva pastatytų bolševikėlių ir laukia teisingos taikos auštančio laisvės ryto.

ir maloniai valdai savo valstiečius ir rūpiniesi šviesti jų vaikus, steigdamas savo dvaruose mokyklas; reiškiu Tamstai nuširdžiausią savo padėką."

Dvarininkai mokyklas steigti vyskupui padėdavo. Jie tai darė, gal būt, norėdami susiartinti su valstiečiais. Juk tai buvo nenusisekusio 1863 m. sukilimo išvakarėse. Kunigų ir dvarininkų padedamas vysk. Valančius tokių mokyklų, palyginti, pristeigė daug.

Nors tikslų žinių apie tas mokyklas trūksta, tačiau jau 1853 m. Kauno gubernijoje tokių mokyklų buvo apie 200; jose mokėsi apie 6000 vaikų. O per dešimtį metų (1853 — 1863 m.) jos dar labiau išaugo. Taip gerai dalykams vykstant Valančius jau buvo pradėjęs rūpintis ir parapijų mokyklų mokytojų seminarijos steigimu. Bet po 1863 m. sukilimo Rusų vyriausybė griežtai uždraudė tokias mokyklas ir persekiojo tuos, kurie to draudimo neklusė. Tada vyskupas Valančius liepė kitokiais būdais šviesti ir mokyti vaikus.

Kunigai ėmė tada raginti žmones slaptai mokyti vaikus katekizmo, skaityti, rašyti ir skaičiuoti. Kai kur kaimuose įsteigė ir gana didokas slaptasias mokyklas. Tose mokyklose darbavosi vadinamieji 'daktoriai'. Žmonės, žinoma, mieliau leisdavo vaikus į lietuviškąsias, negu į rusiškąsias mokyklas.

Prieš porą šimtų metų ir net prieš pusantro šimto metų Lietuvoje buvo labai paplitęs girtavimas. Tai liudija ir šiaudien daug kur užsilikę buvusių karčių griuvėsiai. Girtavimas, kaip visi gerai žinome, daro žmonėms kuo didžiausių nuostolių. Jis naikina jų ir dvasios, ir kūno, ir ūkio turtus. Nuo girtavimo skursta visas kraštas ir medžiagiškai ir dvasiškai. Vyskupui Valančiui rūpėjo žmonių gerovė.

(Bus daugiau)

"Pasaulinės spaudos sujudime ir įvairių nuomonių skleidime, katalikiški laikraščiai yra kaip tie pranašai, tiesos ir dorovės skleidėjai." — Pijus XII.

Labora

Kol jaunas, o broli, sėk pasėlio grūdus ir dirvos ne'apleiski! Tuomet, kai tu jausi, kaip kūns ima stingti, dvasia jau susnūdus, vėlu juk prie darbo: nei sėsi, nei piauši.

Kol dega krūtinėj šventa ugnis toji, kur traukia į darbą ir duoda tiek vieko, jog menkas ir silpnas net milžinu stoji, o dirbk idant neitų ugnis ta į nieką!

Kol dar idealais, broli, gėrėsis, tu siek idealo, tik doro ir aukšto, o skubink! Paskui tu... jų išsižadėsi del trupinio aukso, gardaus valgio šaukšto.

Gyvenimo knygą skaityki kas lapas, nestodams, kad kartais, į tinginius kliuvęs, tu nesupelytum ir neitum į kapą be likusio ženklų, kad žmogumi buvęs.

O jeigu apilsis sunkiam darbe savo ir, nykstant jėgoms jau, nuliūsi, nerimsi, tai žvilktelk į darbą jaunų draugų savo — akimirksniu vienu iš naujo atgimsi.

V. Kudirka.

Padavimas Apie Karalių Žvaigždiki

Matai tamsta, aplinkui dvaras — vis tai jam pričia kalnai — ir koki dar klausė, o kai mirė, jo žmonai pasiliko tik šis vienas, ir tas nualintas. O mirė visai dar jaunas.

Pirma čia aplinkui buvo didžiausi miškai, girios. Šita didelė pieva, kurią matai pakalnėj, senovėje buvusi didžiausia pelkė, klampumynai, bet prakasė perkasus, nusausino, ir darbar gera pieva. Miškus ponas iškirto, ir beliko tik senas pavadinimas — Kalnagiriai, arba, kaip dvare vadina, Liasagurai; kalba, kad seniau čia didelių miškų būta.

Už už grotų dar ne visi lietuviai išėjo. Pavergtiems ir jau laisvėje esantiems lietuviams — vieniems pirmiausiai reikia rūbų ir avalynės. Juos renka nukentėjusiems paruošia ir pasiūnčia BALF įstaiga. Visą prašome siųsti į:

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. Warehouse 101 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVergreen 8-6203

Toje pievoje, gana atstu nuo krašto, matai kalną. Iš

GAIDELIAI PRAGYDO

Gaideliai pragydo, šuneliai sulajo, greitai puoliau prie langelio (2) ar ne piršliai joja.

Atjojo, prijogo, prie aukšto dvarelė, užkabinti, užrakinti (2) variniai varteliai.

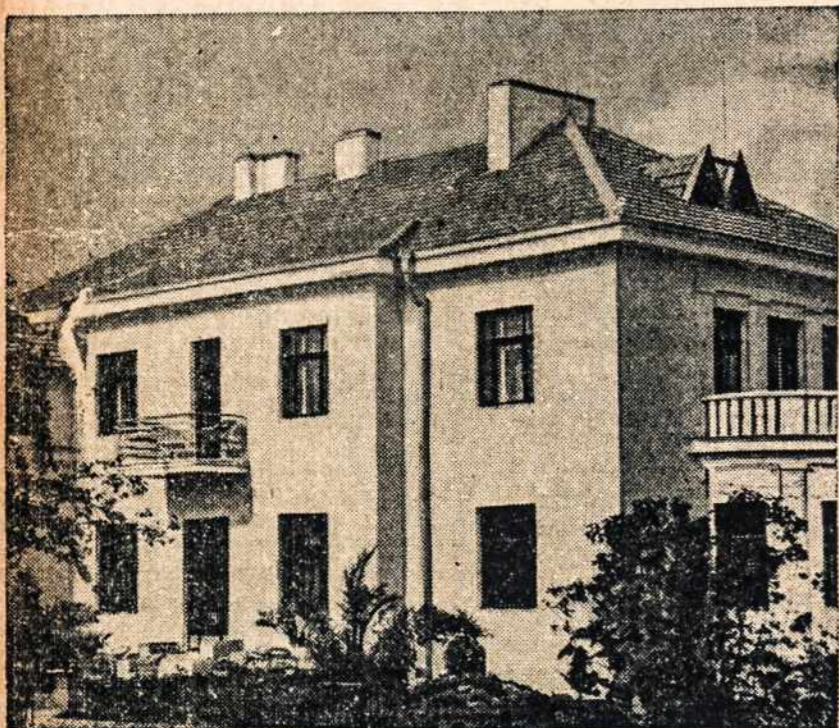
— Išeik, uošvytėle, sena motinėle, atkabink, atrakink (2) varinius vartelius.

Vartelius rakino, nuo žirgo sodino, nuo žirgelio sodindama (2) seklyčion vadino.

Seklyčion vadino, už stalo sodino, už stalo pasodinus (2) midučiu vaišino.

AT THE MARSEILLE, FRANCE. Part of Embarkation, combat veteran Sgt. Reginald Gaudinier, Ossining, N. Y., using both hands to juggle his equipment, lets American Red Cross girl Zalia Kennedy, Watsonville, Calif., tuck an extra pack of cigarettes into his pocket. Red Cross workers also serve canteen snacks to out-going soldiers. (Official ARC photo by Atkins.)

Laisvos Lietuvos laikais moderniškas darbininko namas. Šiandien jo šeimininku yra atsistatęs mongolas. Lietuvis darbininkas ištremime vargsta...